

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKIYI

(Yeni Ajans: 1404—75)

AKBABA

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 16 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 14 Nisan 1965

BAYRAMLIK!

BUGÜN bayram. Şeker de-
ğil, Kurban bayramı. İşe
biraz bıçak, biraz satır,
biraz kan, biraz dua karışıyor.
Ama, ne de olsa bayram, Gül-
mesek bile gülümsiyelim...

Bilirsiniz bunun dört bin yılı
aşkın masalını: İbrahim Pey-
gamber, oğlu İsmail'i kurban
ederken, gökyüzünden yer yüzü-
ne bir koyun inmiştir...

Ah o mucizeler çağı!.. Eğer
Tanrı'nın cömert eli, bugün de
sadık kullarına birer kurbanlık
ihsan buyursa, et yüzünü kasap
dükkanlarında seyreden aile ba-
balarının yüzde doksanı, oğulla-
rının gırtlığına bıçağı dayamak-
tan çekinmezdi...

Geleneğe uyarak üçte biri fa-
kirlere sadaka, üçte biri komşu-
lara hediye bile edilse, üçte biri
yine ev halkı içindir.

Ama, savaşa fetva ile girdiği-
miz o eski çağlarda bile müslü-
man'ın böylesi zor bulunmuş
galiba: «Allah için kurban, cöm-
lek için kavurma» sözü o günle-
rin hicvidir.

Sırat köprüsünü, ben eski
vâizlerden dinlemiştim. Sizlere
de anlatan olmuştur elbet: Kıl-
dan ince, kılıçtan keskin.. Altın-
da Gayya, alev alev yanan bir
katran denizi...

İşte, dünyada kurban kesen-
ler, bu köprüyü, o koyunların

sırtına binerek geçeceklerdir!
Rıza Tevfik, yobazla şakalaşan
bir manzumesinde:

Her telin üstünde oynarım ama,
Sırat köprüsünü geçemem hocam!
Der... Eğer benim gibi Galata
köprüsünü bile geçmekten kor-
kuyorsanız, ne yapıp yapıp bir
kurban kesin!

Baba erenlerin kurban fıkrası
sını bilir misiniz?

Bayram günü, iri bir pala-
mut'u parmağına takmış eve ge-
lince, karısı hayretler içinde sor-
muş:

— Efendi, bu ne?
— Kurban!
— Ayol, balık kurban edilir
mi?

— Edilir bacım, edilir, demiş
Bektaş.. Geçenki fırtınada Sırat
köprüsü yıkılmış, artık koyun
yerine balığa binip denizden ge-
çilecek!

Şairler kurban üstüne güzel
mısralar söylemişlerdir... Şu
dertli Füzûlî'ye bakınız:

«Halk-ı âlem yılda bir kez iyd için
kurban eder,
«Dem bedem saat besaat ben senin
kurbanımlı»

Diyor sevgilisine...
Artık adı bile unutilan Tah-
sin Nâhit'in de bir beyiti, diller-
de dolaşmıştır bir zamanlar:

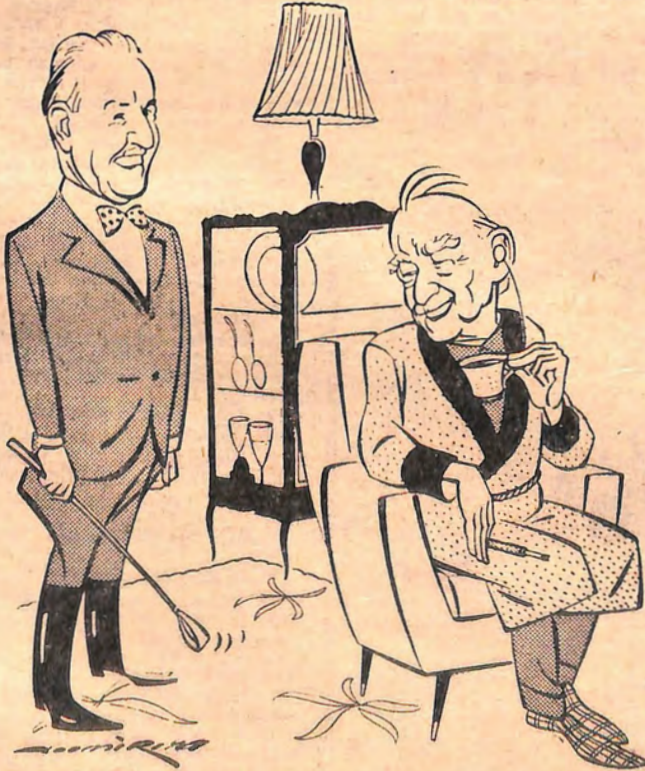
«Gözlerim bağlı, başım hummalı,
«Ey ilâhem, sana kurban geldim!»
Bir de politikacıların ibret ala-

Yunanlılar Atina'da Ayasofya'nın
eşini yapacaklarmış.. — Gazeteler —

CAF

— Ulan kızdırma kafamı, şu iki minareyi de oraya
dikerim ha!..

İnönü — Maşallah, çızmeleri giymişsin!

cakları şu eski mısrağı beraber
okuyalım:

«Buna bayram gînlü derler, kan
edenler barışır!»

Kurban şakalarından en hoşu-
ma gideni Trabzon'lu kayıkçının
Tanrı'ya yakarışdır:

Fırtına kopmuş. Ceviz kabuğu
sandal, dalgalar arasında çalka-
nıp duruyor. Ha battı, ha bata-
cak...

Temel reis, iki eli göklere açıl-
mış:

— Rabbicüğüm, diye yalvarı-
yor, ha şu ayağım karaya ba-
sarsa sana bir kurban kesicuğ-
um...

Sandal, bir dalganın omuzun-
dan öbür dalganın ayağına dü-
şüyor...

— Rabbicüğüm, ha şu ayağım
karaya basarsa sana iki kurban
kesicuğum...

Gök sağır, işitmiyor duaları...
— Rabbicüğüm, ha şu ayağım
karaya basarsa sana üç kurban
kesicuğum...

Rüzgâr gittikçe kuduruyor,
dalgalar gittikçe kabarıyor...

— Rabbicüğüm... Rabbicüğüm...
Rabbicüğüm...

Temel reis, Tanrı'ya adadığı
kurban sayısını arttıra arttıra

yirmiye, otuza çıkmıştır:

— Rabbicüğüm, ha şu ayağım
karaya basarsa sana otuz kur-
ban kesicuğum...

Birden, dalgaların pençesinde,
başı bulutlara değercesine hava-
lanan Temel reis kendini kum-
salda bulmuş!

Sevinç içinde, bir ayaklarının
bastığı yere bakmış, bir şahla-
nan dalgalara... Sonra, Tanrı'ya
adadığı otuz kurbanın hayaline
gülümsiyerek göğe doğru bir
kakhaha fırlatmış:

— Rabbicüğüm!.. Aldattum se-
ni!

Böyledir insan oğlu, böyle...
Sıkışınca, Tanrı'yı bile aldattır!
Ne demiştir Tevfik Fikret:

«Onlar ki aldatıp seni kurbanınız
diye,

«Kurban eder teseyyübe, ikbâle,
her şeyel»

Belki altı, yedi ay sonra, belki
daha yakın, meydan meydan yi-
ne politika kurbanlarının vatan-
daş önünde meleştiklerini göre-
ceğiz... O zaman, Karadenizli
Temel reis'in sesi kulaklarınız-
da çınlasın:

— Rabbicüğüm!.. Aldattum se-
ni!

Yusuf Ziya ORTAÇ

MEVLANA Celâleddin-i Rumi'nin hocası Tebriz'li Şems'in bir gün Konya şehrinden kayboluverdiğini bilirsiniz. Ama bu kayboluşun nedenini kimse bilmez. Bir «tarihi sır»dır bu.

Konumuzla ilgili olduğu için bunu hatırladıktan sonra, gelelim aynen olmuş hikâyemize:

Mevlâna'nın türbesini koynunda barındıran Konya, dinî geleneklerine bağlılığı ile tanınmış bir şehrimizdir. Bunun içindir ki 1954 seçimleri yapılırken, iktidardaki Demokrat Parti ordan göstereceği adayları tanınmış din adamlarından seçme önem vermişti. Adaylar ara-

Bizim Takım Yattı

Naci Sadullah Danış

sında, birçok dinî eserler yazmış ve tercüme etmiş olan Ömer Rıza Doğrul, Mevlâna'nın torunlarından Saffet Gürol, tanınmış bir muhafazakâr gazete olan Tasvir-i Efkâr sahibi Ebüzziya'nın torunu Ziyat Ebüzziya Konya'dan aday gösterildiler ve her üçü de seçimleri kazanıp, milletvekili çıktılar.

Günün birinde, bu üç mebusa Konya'ya gidip, seçmenleri ile konuşmak görevi düştü.

Cumhuriyet Halk Partisinden Nureddin Artam, başta Ömer Rıza Doğrul olmak üzere, Konya'ya gidecek bu üç Demokrat mebusun yakın dostu idi. Seyahate, görevsiz olarak, dostları ile birlikte o da katılacaktı.

Amma... Evet, bu siyasi yolculuğun, döndüğü de kötü kötü düşündüren, kendilerince gerçekten önemli bir amması vardı:

Bu dostların dördü de akşamdan akşama birkaç kadeh çakıştırmadan kendilerine gelemezdi...

Şimdi Ziyat Ebüzziya'dan gayrısı rahmete kavuşmuş olan bu kafilenin hepsi de benim yakın dostlarımdı.

Yapacakları seyahatin arifesinde, onları Ankara'nın içkili bir lokantasında başbaşa vermiş bulduğum zaman, hiç de keyifleri yerinde değildi: İçkisiz geçecek Konya gecelerini yola çıkmadan düşünüyorlardı...

Üç beş kadehle ıslatılmayacak

olan o bozkır geceleri onlara vahasız bir çöl kadar kurak görünüyordu.

Birisi Kurân-ı Kerim tercümesi ve tefsiri yapmıştı... Birisi Çengelköy tekkesi şeyhi idi. Birisi Mevlâna soyundan... Birisi de ünlü ve muhafazakâr bir gazetenin sahibi, Ebüzziya Tevfik bey'in torunu... Ve üstelik üçü de hem demokrat partili, hem Konya mebusu!

Konyalılar onları bir içkili lokantanın masası başında kadeh tokuştururken görseler, neler, neler demezlerdi?

Ben, tasalarının sebebinin öğrenince:

— Kolay, dedim.

Dördü birden, ümitle ışıldayan gözlerini yüzüme diktiler, tıpkı Hızra bakar gibi!

— Nurettin Artam mebus değil, dedim.

— Evet, dediler.

— Öyle ise Artam'ın Konyada seçmenlerle temasta bulunmak görevi yok, dedim.

— Yok, dediler.

— Nureddin Artam'ın eli meze hazırlamak işine yatkındır, dedim.

— Evet, dediler.

— Öyle ise, dedim, siz içebileceğiniz kadar rakı'yı götürürsünüz. Sanki birer çare bulacakmış gibi, seçmenlerinizin dertlerini dinlerken, Artam da otedeki odanızda sofrayı hazırlar. Dert dinleme işi bitince, hep beraber, masanın etrafında çevrelenir, Konyalılara kadeh

şingirtisi bile duyurmadan tatlı tatlı demlenirsiniz!

Bu basit çare, hepsini âdeta bir kocaman keşif kadar sevindirdi ve sofraya böylece kaybolmuş neşesine kavuşunca, Konya otelinde kaldıracak ilk kadehin, insanların en bağışlayıcısı olan koca Mevlâna şerefine içilmesi kararlaştırıldı.

Hikâyenin alt tarafını, sonradan, rahmetli dostum Nurettin Artam'dan şöyle dinledim:

Konya'ya hepsi de yüzlerinde demokratik birer tebessüm ve valizlerinde gizli birer meyhane taşıyarak inmişlerdi.

Çeşitli ve nefis mezeler yapma sanatının ehli olan Nurettin Artam, otedeki odasında zengin bir çilingir sofrası hazırlamış. Bavullardaki çamaşırlar arasında kaçak birer mermi gibi taşınmış kocaman şişelerden birkaçını masa üstüne dizmişler. Sabahtan akşama kadar birbirini tutmaz şikâyetler dinlemekten yorulmuş olarak otele dönen milletvekilleri, bu gerçekten iç açıcı sofraya karşısında keyiflerinden âdeta kadehleri öpmeden sarhoş olmuşlar.

Sulu içenler, susuz içenler, içeceklerini diledikleri gibi hazırlamışlar ve önceki karara uyarak:

— Hazret-i Mevlâna şerefine!

Diye bardakları kaldırmışlar. Fa-

kat kadehleri tokuşturup dudaklara götürmek nasip olmadan odanın kapısı vurulmuştu: Tık, tık tık...

Hepsi de: «Teslim ol!» diye üzerlerine polis tabancasının namlusu dikilmiş suçlular gibi kadehlerini yavaşça masaya bırakmışlar.

Nurettin Artam, gidip kapıyı aralayınca, otel sahibi ile karşılaşmış. Adamın mahcup bir sesle bildirdiğine göre, bilmem hangi köyden gelmiş bir heyet Ömer Rıza Doğrul ile konuşmak istiyormuş...

Ömer Rıza Doğrul, yürekten bir:

— Fesuphânallah!.. çekerek, çaresiz, seçmenleri ile konuşmaya gitmiş.

Ötekiler, hep beraber başlamak için, kadehlere el sürmeden üstü-dün dönmelerini beklemişler.

Bir saate yakın bir zaman sonra dönen Ömer Rıza'nın ilk sözü, tıpkı çıkarken ki gibi bir:

— Fesuphânallah!.. daha çekmek olmuş.

Gelenler, Konya mebusundan ne istemişler bilir misiniz?.. Hilâfetin yeniden melekete getirilmesi için çalışmasını!

Ömer Rıza:

— Yahu, demiş, siz şu kaderin cilvesine bakın: Yıllarca önce hilâfet tarafı sayılarak, idam talebi ile İstiklâl Mahkemesine verilmiş-tim. O zaman, hilâfet taraftarı olmadığımızı ispatlayarak kelle-yi zor kurtarabilmiştik... İster misiniz, hilâfet taraftarı olmadığım için yarın da benim biçare başımı bunlar istesinler?..

Ziyat Ebüzziya:

— Boş ver hocca, haydi biz keyfimize bakalım! demiş ve bardağını kaldırmış:

— Hazret-i Mevlâna'nın şerefine!..

Fakat tam bardaklar susamış dudaklara değerken yine tık tık, kapı...

Bu sefer de başka bir köyden gelmiş başka bir heyet, Mevlâna torunu Saffet Gürol'la konuşmak istiyormuş!

Çaresiz, Gürol da gitmiş: Tıpkı falakaya çağırılan bir cezalı gibi...

Aç miğdeler ve öfke ile gıcırdamaya başlayan dişlerle bir saat kadar da onu beklemişler.

Saffet Gürol, döndüğü zaman:

— Rezalet!.. demiş. Benden de bar ve benzeri yerlerin kapatılması için çalışmamı istiyorlar.. Halbuki, biliyorsunuz, onlardan birisini de ben işletiyorum. Mebus olduk diye geçim kapımızı kendi elimizle kapayacak değiliz ya..

Bu sefer de Nurettin Artam:

— Boş ver üstad, haydi biz keyfimize bakalım!.. demiş ve bardağını kaldırmış:

— Hazret-i Mevlâna'nın şerefine!

Fakat oda kapısı, vurulmak için sanki kadehlerin kalkmasını bekliyormuş gibi yine tıkdırmış: Tık tık tık...

— Efendim?

— Efendim, bir heyet geldi: Muh-terem milletvekilimiz Ebüzziya zade Ziyat beyefendi ile konuşmak istiyorlar!

Bu sefer, âdeta cellâta gider gibi yola çıkmak sırası Ziyat'a gelmiş.

E, Ömer Rıza Doğrul beklenir, Saffet Gürol beklenir de Ziyat Ebüzziya beklenmezse ayıp olmaz mı?

Çaresiz, bir saat de onu beklemişler.

Ziyat döndüğü zaman:

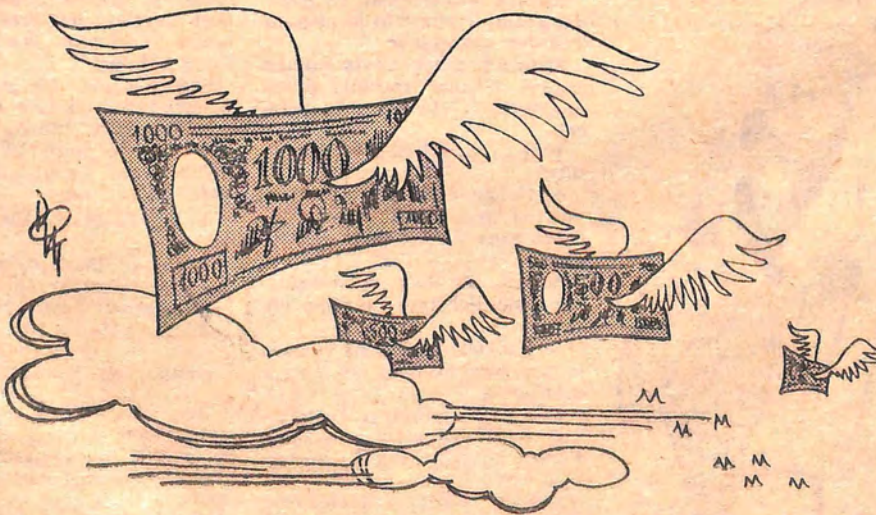
— Felâket, demiş... Benden de eski harflere dönmemiz için çalışmamı istiyorlar... Nasıl olur, nasıl çalışırım?.. Harf devriminin yüzde yüz tarafıysım ben!

Nurettin Artam, onun omzunu okşayarak:

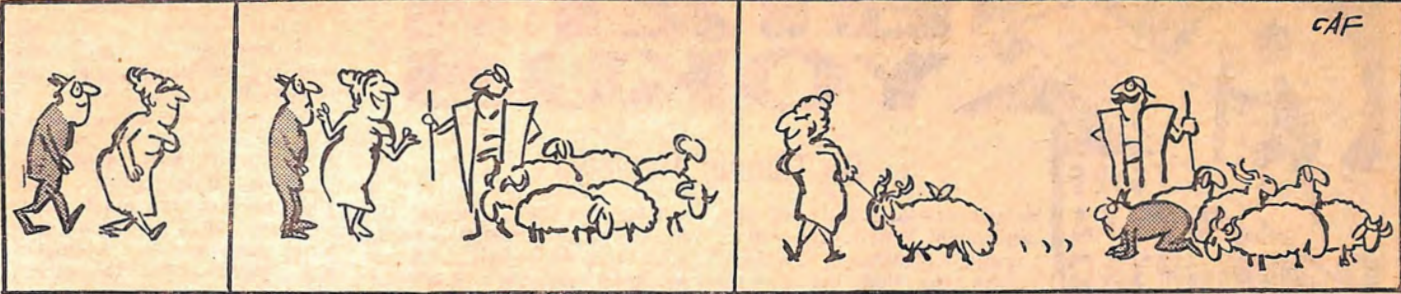
— Boş ver, demiş... Haydi keyfimize bakalım...

Ve kadehini kaldırmış:

Hacı adayları gitmeye başladılar. — Gazeteler —

Göç!

Kurban

— Hazret-i Mevlâna'nın şerefine!
Fakat kadehler açıktan, susuz-
luktan kurumuş dudaklara değme-
den kapı yine tık tık etmez mi?

— Kim o?

— Efendim, falanca köyden bir
heyet geldi, Nurettin Artam bey'le
konuşmak istiyorlar...

Bir saat sonra Nurettin Artam da
kanter içinde geri döndüğü zaman,
saat gece yarısını geçmiş bulun-
yormuş!

Meğer ziyarete gelen Demokrat
Parti'iler, Nurettin Artam'ın eski
bir şey olduğunu öğrenmişler, on-
dan da Demokrat Partiye girmesini
istiyorlar ve:

— Şeyhim, senin yerin bizim ara-
mızdadır, diyorlarmış!

Nurettin Artam bunu açıkladı-
ktan sonra:

— Ama, benim size bir müjdem
var şimdi, demiş ve ilâve etmiş:

— Otel sahibinden rica ettim:
Bundan sonra kim gelirse gelsin,
adam bizim takımın yattığını söy-
leyecek!..

Bilmem yanlış, bilmem doğru
rahmetli Nurettin Artam'ın o za-
man bana dediğine göre: «Bizim
takım yattı!» terimi, bu olayın ya-
yılmasından doğma imiş...

Ama sizlere bu olayı anlatmak
zevkini bana veren en nefis nükte,
sevgili dostum Ömer Rıza merhu-
mudur:

Nihayet Nurettin Artam'ın da dö-
nüştünden ve saatlerce sürmüş sı-
kıcı bir bekleyişin bitişinden sonra
dört defa kaldırılıp da dudaklara
değdirilmeden bırakılan kadehler
yudumlanınca, Ömer Rıza Doğrul,
yaptığı nükteleri bütünüyle güzel-
leştiren o sevimli ciddiyeti ile:

— Erenler, demiş, epiy eziyet çek-
tik ama, helâl olsun... Zira bu sa-
yede bir «tarihi sır» bizlere çözüldü:
Şems-i Tebrizî'nin vaktiyle bu-
radan niçin kaçmış, kaybolmuş bu-
lunduğunu çok şükür anlamış ol-
duk!

Naci Sadullah Daniş

Pabuç, çizme!

Kruşçef gibi «düşmezliği» olan
yaman bir politikacının devril-
mesine pabuçları sebep olmuş:
Birleşmiş Milletler toplantısında,
masaya ayağından sıyırdığı is-
karpiniyle vurması!

Doğrusunu isterseniz, İnönü,
dünyanın nabzını yoklamada
Kruşçef'ten de yamanmış: Şu
Kıbrıs konuşmalarında o kadar
kızdığı halde bir kere bile çiz-
meleriyle masaya vurmadı!

Sıkça sıkça...

Biz, Avrupahlarla aynı keli-
melere başka anlamlar veriyor-
ruz.

Şimdi meselâ yeni İngiliz hü-
kümeti halka «Biraz kemerleri
sıkmalıyız» deyince, biz, onların
da bizim gibi kemer sıkacağını
sanırız.

Hayır!

Her İngiliz ailesinin bir oto-
mobili olduğundan ve otomobil-
lerinde de şimdi moda haline
gelen emniyet kemerleri bulun-
duğundan İngiliz, sıkça sıkça,
kurulduğu rahat otomobilindeki
kemerini sıkar!

Sigara ne yapıyor?

Burada pek çok fakir olma-
makla beraber, geçenlerde yer-
den sigara izmariti toplaya top-
laya kanburu belirmiş bir fakir
gördüm.

Geri kalmış ülkelerde, Ame-
rika gibi zengin ülkelerde öne
sürülen «sigara kanser yapar»
şeklindeki muğlak tezler üstün-
de açık oturumlar yapılmasının,
konferanslar tertiplenmesinin,
çok fuzuli bir lüks olduğunu o
zaman anladım...

Yahu, geri kalmış ülkelerde,
sigara kanbur yapıyor, kanser
değil...

Deniz hakkında bilgiler!

Sunday Times gazetesinin son
sayısında, biten deniz mevsimi

dolayısıyla deniz hakkında et-
raflı bilgi var.

Bu yaz 3 milyon İngilizin, İn-
giltere sahillerinde denize girdi-
ğini yazan gazete, 19 uncu yüz-
yıl sonlarında, hattâ 20 nci yüz-
yıl başlarında denizin henüz tek-
tük insanın görüldüğü ıssız bir
boşluk oluşuna dikkati çekiyor
ve zamanla denizi kullanma a-
maçlarında nasıl değişiklik oldu-
ğunu söylüyor.

Denizden yararlanma şekilleri
zamanla hakikaten değişiyor...
Biz de meselâ bir zamanlar de-
nizi düşmanı dökmek için kul-
lanırdık!

Kaç santimetre üzerinde?..

Gazetelerimizden öğrendiğime
göre, Konya'nın bir köyünde,
radyosunun sesini fazlaca açmış
diye biri arkadaşı tarafından 35
santimlik bir bıçakla delik deşik
edilmiş.

Sesi çok açtın, az açtın diye
bizde öyle hadiseler oluyor ki,
radyo dinlemek doğrusu çok
tehlikeli bir mesele halini aldı...
Bu gidişle artık «Falanca istas-

yonu kaç metrelerde dinliyorsu-
nuz?» yerine, bıçak uzunlukla-
rına göre, «Kaç santimetre üze-
rinden dinliyorsunuz?» deymi
yerleşmeye başlayacak galiba!

Rüzgârın tehlikesi

Geçenlerde Londra'da hava
öylesine rüzgârlıydı ki sorma-
yın...

Bizim bildiğimiz, kadımlar,
şiddetli rüzgârlarda etekleri uç-
masın diye hemen ellerini diz
kapaklarına götürürler. Oysa
buradakilerin elleri, şiddetli
rüzgârda, hemen göz kapakları-
na gidiyor.

Neden biliyor musunuz?.. Tak-
ma kirpikleri uçurmesin diye!

Şimdi sıra...

Elizabeth Taylor'un, şimdi, ko-
cası Burton'un tâbiyetine geç-
mek istemesi üzerine şöyle bir
fıkra duydum.

Liz bir evlilik dolayısıyla dini-
ni, bir evlilik dolayısıyla da mil-
liyetini değiştirdi. Sonsuz bir
değişiklik arayan Liz'in yeni bir
evlilik için yapacağı değişiklik
kalmadı artık... Cinsiyet de-
ğişikliği hariç tabii!

Var, yok!

İngilterenin eski müstemleke-
lerinden Londra'ya göçeden epey
Zenci var. Sayısı bir milyonu
bulan bu Zencileri, tabii, Lond-
ra, bünyesine pek canü-gönülden
kabul etmiyor.

Anlatılan bir fıkraya göre, ge-
çenlerde, Londra'ya yaşlı bir
Zenci kadın gelmiş.

Bindiği otobüs kalabalık. Sa-
ğına bakmış, soluna bakmış,
yer veren yok.

Dayanamayıp «Yahu, burada
bir centilmen yok mu?» diye
söylenmiş.

Aldığı cevap şu olmuş: «Cen-
tilmen var, ama yer yok!»

Reşit Aşçıoğlu

Kurban — Vah zavallı insanlar!..

BİZİM YOKUŞ

Bir Gümüş Mecidiye!

BİR çarşamba çayında, Abdullâh Cevdet bey bana üstü pullu, damgalı bir zarf uzattı:

— Size bir mektup...

Salon kalabalıktı. Cebime koydum. Kimdendi acaba?.. Onu düşündüm gidinceye kadar. İctihat'a gönderildiğine göre beni tanımayan, ev adresini bilmeyen birinden olacaktı: Şiirlerimi okumuş birinden, şiirlerimi beğenmiş birinden... Bir... Neden olmasın, bir genç kızdan...

Hayâlimde bir peçe açılmış ve ışık dolu iki göz bana gülümsemişti, kirpikler arasından...

Toplantıdan çıkar çıkmaz, zarfı, telâşlı parmaklarla merdivende açtım. Tanımadığım bir erkek imzası vardı üç satırlık mektubun altında: Sudi...

Cemiyet Kütüphanesinin yayınladığı bir dergi için benden şiir istiyordular.

Adı, Malûmat'dı derginin...

Ertesi akşam uğradım. Bizim yokuştaydı. Ya şimdiki Remzi kitabevinin olduğu yerd, ya Arif

Bolat kitabevinin. İki İranlı kardeşti sahibi: Hacı Kasım ve Hacı Hüseyin efendiler... Mektuba imzayı atan Sudi, ortakları idi galiba: Solgun yüzlü, açık kumral, uzun boylu bir genç adam. Tatardı sanırım.

Ne ararsanız vardı bu dergide: Şiir, hikâye, makale, ispirtizma, rüya tâbiri, el falı, bilmece...

Her yazının altında başka imza vardı. Ama tek kalemden çıkıyordu, makale de, hikâye de, fal da... Bu, beyaz sakallı, güler yüzlü bir ihtiyardı: Süleyman Tevfik bey. Bizim yokuşta adı «Baba» idi onun!

Fotoğrafımı, ilk defa bu dergide gördüm: Püskülü biraz yanda, biraz uzun, biraz geniş tepeli fesimle... Uzaklara bakan, uzaklara gülümseyen bir resimdi bu! Her manzumem için bir mecidiye veriyordu Malûmat...

Genç okurlarım mecidiyenin adını bile duymamışlardı belki: Şimdiki iki buçuk liralardan daha büyük, gümüş paraları bunlar. Bir mecidiye yirmi kuruştur!

Ama bir mecidiyeye, Sirkeçide meşhur Ali efendi lokantasında, eti ile, sebzesi ile, tatlısı ile dört gün yemek yiyebilirdiniz!

Ali efendi lokantası, dört ma-

salı bir ahçı dükkânı değildi. Osmanlı imparatorluğunun bütün müdürleri, müsteşarları öğle yemeklerini orada yerlerdi her gün.

Şimdi en kabadayı yazı parası ile öylesine bir lokantada böylesine üç kap yemek zor yenir biraz!

Eskiden de, şair, toplum içinde soylu bir azınlıkmış. Dört-yüz yılın divan şairlerini iki elin on parmağı ile sayabiliriz: Füzûlî, Nef'î, Bâkî, Nedim, Naîlî, Şeyh Galip... Tanzimat Edebiyatı daha da az: Şinasi, Namık Kemâl, Ziya Paşa... Edebiyat-ı Cedide yine o kadcırcık: Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Hüseyin Siret, Hüseyin Suat... Fecr-i Atî de öyle: Ahmet Haşim, Emin Bülent, Celâl Sahir, Tahsin Nahit...

Bugünkü şair enflasyonu, bizim zamanımızda da yoktu. Edebiyat tarihine, hecenin beş şairi diye geçtik!

Onun için, her derginin aradığı imza olmıya başlamıştık...

Bilgi derneğinde, Cuma toplantılarına, annemden vapur parası istemeden gidiyordum rahat rahat. Her zaman cebimde yirmi, otuz kuruş bulunuyordu artık.

Ziya Gökalp, o güne kadar

kimsenin dokunamadığı sanat konularını açıyordu bize:

— Türk şiirinin millî vezni, hece veznidir, diyordu. Ama, millî şair Mehmet Emin'in vezni millî vezin değildi:

«Bir tarlada yürüyordum ayağıma katı bir şey takıldı...»

Bu, Mehmet Emin bey'in vezni, Türk şiirinin değil... Biz, Halk Edebiyatında araştırmalar yapacağız. Millî şiirimizin vezinlerini destanlardan, koşmalarından, türkülerden, mânilerden alacağız:

Ay doğar çini çini,
Öpsem ağzın içini!
Dün gece neredeydin
Koynumun güvercini!

İşte yarınki şiirimizin vezinlerinden biri: Yedi hece...

Bir perşembe günü kapadım erken, Gönül hükmeyleli durup dururken, Şöyle bir aklıma eyledim yelken...

Bu da Yorgancı Sadık destanından bir örnekti: Altı-beş...

Onu dinlerken, akşam olmasın, toplantı bitmesin, Ziya bey susmasını diydük...

Ertesi hafta, Gökalp'in ektiği tohumlar mutlaka fışkıyordu. Bakıyorduk, Orhan Seyfi bir serinat söylüyor:

Dün gece size geldim,
Pencerenize geldim,
Bastığınız toprağa,
Kapadım, dize geldim...

Bakıyorduk, Enis Behiç, dört-dört-beşe yeni bir ses katmış:

Ah onların yoktur asla vefasızları,
Dalga dalga, uzun saçlı Turan kızları!

Yalnız dergilerin sayfalarında değil, Türk Ocağı sahnesinde de, Hamdullah Suphi'nin cömert sevgisi bizi birer birer elimizden tutuyor, kadınla erkeğin ilk defa yan yana geldiği aydınlık kalabalığına tanıtıyordu, alkışları coştura coştura...

Artık tanılan insanları idik memleketin, basının, caddelerin, parkların... Yolda, daracık etekli sarına çarşaf lar içinde seken tazeler, bizi görünce yürümelerini şaşırıyordular. Siyah peçeler arkasında gözler kıvılcımlanıyor, dudaklar tatlı bir fısıltı ile adımıza söylüyordu...

Her hafta sonu Malûmat'a uğruyordum. İki kardeş, Hacı Kasım ve Hacı Hüseyin efendiler, sanki bir hafta önce oturdukları yerden hiç kalkmamış gibi durgun, ellerinde daima henüz yudumlanmış çay bardakları, hafif kızıl çalan esmer yüzlerinde belli belirsiz bir gülümseyle beni karşıladılar.

Köşede, bodur bir masaya o-turtulmuş semaver, üstünde lâcivert motifli beyaz çaydanlık, bütün gün kaynardı.

Sonradan öğrendim ki, kitabevinin bu iki efendi sahibi okuma bilmezlermiş hiç... Yazarların getirdikleri romanları, akşam, dükkân kapandıktan sonra, küçük bir ortaklıkla yanlarında çalışan Sudi okumuş onlara. Eğer, dinlerken ağarlarsa, hemen kabul edip basarlarımı eseri!

Yazı ücreti mi?.. Dökülen göz yaşlarına göre hesaplanmış... Ayda dört mecidiye buradan alıyordum. Bazı ay bir, bazı ay iki altın da Türk Yurdu'ndan...

Annemin yanında bile itibarım artmıştı!

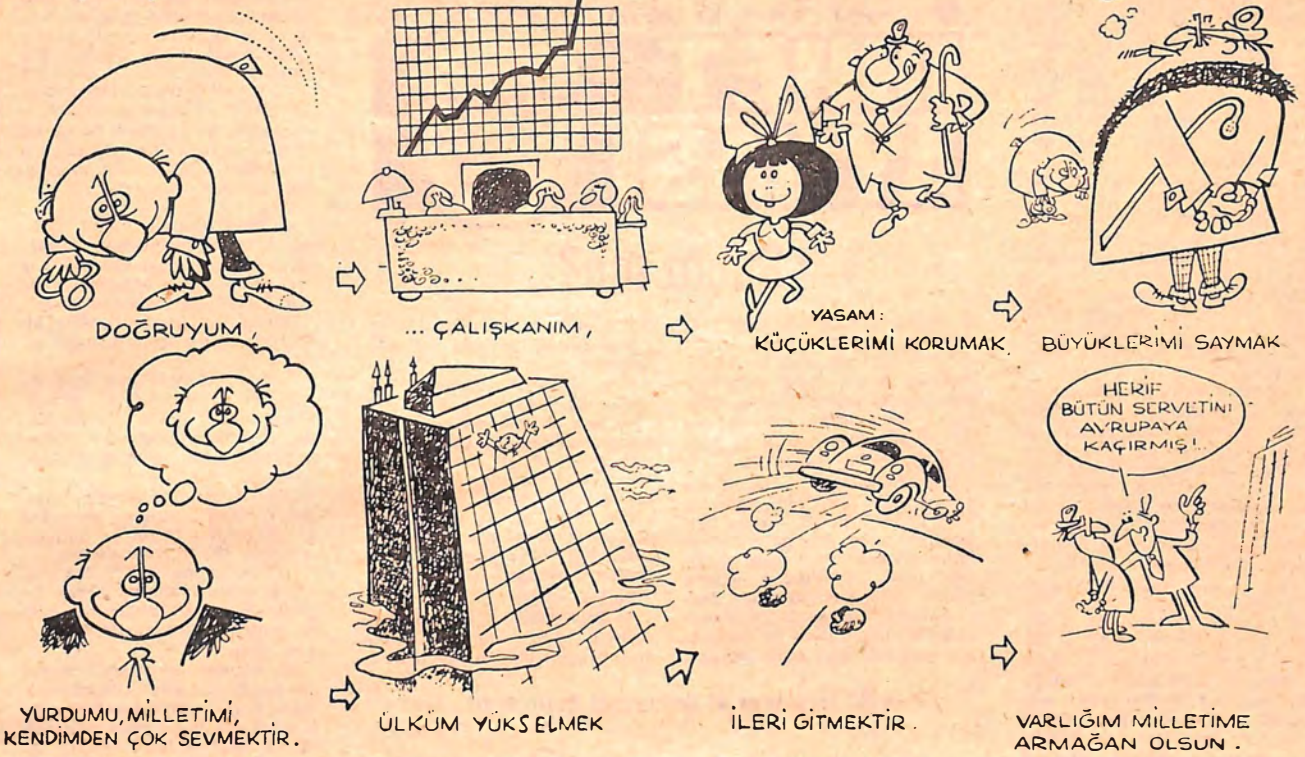
Yusuf Ziya ORTAÇ

— Yaşasın, beş kuruş daha zam geldi!

— Damlaya damlaya göl olur!

PAZARTESİ :

Hiç şüphesiz haftanın en önemli olayı milletvekillerimizin kendi kendilerine zam yapmaları. Memleket hizmetindeki bu önemli kararları yüzünden doğrusu madalyayı hak etmişlerdir.

Şaka değil, bir kaleme adam başına 1200 lira zam ne demek? Kozlu'da işçiler 60 kuruşluk prim için canlarını tehlikeye atarken, ve 138 bin devlet memuru 600 liradan az maaş alırken, köylümüzün aylık değil de yıllık ortalama geliri 930 lira iken milletvekili maaşlarına zam...

Böyle bir konuda yetersiz kalır kalem... Çünkü politikacılarımızın milletten ne kadar kopmuş oldukları şu son marifetleriyle ortaya çıkıyor. Düşünseniz düşünseniz parlamentonun itibarını kundaklayacak daha etkili bir davranış bulamazsınız.

Yılda 930 lira gelirli köylü vatandaşla ayda 5550 liradan sene de 66.600 lira gelirli milletvekili ni yanyana koyunuz.

Hani Baba Erenler göz kamaştırarak urbalar içinde besili leventler görüp sormuş:

— Kim bunlar?

— Dilâver Paşanın kulları...

diye cevap vermişler.

Bektaş ellerini güce kaldırıp üstündeki yamalı esvabını ısrarla:

— Gördün mü! demiş, bir paşanın kullarına bak, bir de kendi kuluna bak...

Bir millete bir de milletin vekillerine baktığımız zaman bu işin içinde bir terslik olduğunu görmemek mümkün mü!

SALI :

CHP. de genel af ilân edilmiş.

Gülele tekrar partiye alınmış.

Halk Partisi öteden beri kapısında geldi-gitti levhası yazılı bir eski sınıf gibidir. Bu sınıfın önündeki siyaset rahlesinde hoca da İsmet Paşa...

İsmet Paşanın elinde bir değnek. Dediki dedik. Öttürdüğü düdüğü.

O izin vermeden hiçbir şey olmaz; o söyler ve emrederse her şey olur.

Önce Gülek'i kovdu. Ve şimdi de affetti.

Gülele de «Tilkinin dönüp do-laşağı yer kürkü bulamamış» meselesine uygun olarak yuvaya döndü.

Gülele kurnaz tilkiye benzer mi? Bunca yıllık siyaset hayatına bakılırsa benzer.

CHP. kürkü dükkânına benzer mi? Benzer... ki orada ne samur kürkleri kabahat olmuş-tur da kimse üstüne almamış-tır... Ne kürkleri «Ye kürküm ye» diyenlerin sırtında dolanmış-tır... Ve ne aslan kaplan kürk-leri, koyunların kuzuların gıy-si'leri olmuştur.

Hayırlı olsun yeniden diyelim Kasım Gülek'e...

ÇARŞAMBA :

Hürriyette bir haber:

— Yolların asfaltlanmasına Ni-san ayında başlanıyor.

Belediye 278 bin liraya asfalt-lama makinesi alacakmış.

Ve Nisan ayı içinde yol inşaa-tı için 7 milyon liralık ihale yapılmış.

Doğrusu bu habere sevindik.

Dileriz ki yollarımız asfaltlan-sın...

Ama bu arada bazı kişiler zift-lenmesin.

Çünkü İstanbul sokaklarının her yıl dökülen haline bakarsak, asfaltlandığına değil, ziftlendi-ğine hükmetmek gerekir.

Malum ya eski hastalığımızdır ziftlenmeden duramayız.

Ne demisti şair İstanbul için:

Bir sengine yekpare Acem mülkü fedadır...

İstanbulun taşı toprağı altın-dır derler ya, bu hakikati en fazla benimseyen galiba bizim yol müteahhitlerimiz.

PERŞEMBE :

İstanbulun dilencileri meş-hurdur. Ama şimdiki dilenciler-le eski dilenciler pek değişti. Eskiden üstleri yırtık pırtık bi-rer sefalet anıtı gibi dilenciler kapıyı çalar:

— Allah rızası için bir dilim ekmek... derlerdi.

Evin hanımı da bayatlamış ekmeklerden birkaç dilimi dilen-ciye verir ve zavallı dualarla ay-ırlırdı.

Şimdiki dilenciler ise bambaş-ka bir durumda. Küstah edalı kişiler, ya kapıyı çalıp, ya so-kakta yol kesip:

— Yirmi beş kuruşun var mı abi!.. diyorlar.

Niçin beş kuruş, on kuruş, on beş kuruş değil de yirmi beş ku-ruş?..

Akbaba'ya sordum.

Akbaba gözüklerinin üstün-den bakarak:

— Değişmiş bir şey yok, dedi, bugün de yirmi beş kuruşa an-cak bir dilim ekmek satın alırsın.

Düşündüm de doğru buldum.

Ama bu işte gene bir bit yeniği var gibi geliyor bana...

CUMA :

Memurlar haftada iki gün ta-til yapacaklarmış. Bunu sağla-mak için bir kanun tasarısı ha-zırlanmış.

Doğrusu iyi olur. Memurları-mız dairede sinek avlayacakları-na evde aynı işi görürler. Daire-lerde de ısıtma ve aydınlatma masrafları azalır, taşıma mas-rafları da cabası...

Ve biz böyle düşündürken ka-nunun gerekçesini okuyunca doğrusu bozulduk. Efendim di-yorlar ki:

Memurlar iki gün tatil yapar-larsa iç turizm gelişir.

Çünkü Batıda böyle olmuş imiş...

Anlaşılan bizim hazretler bi-zim memurları Batıdaki gibi otomobil sahibi; keyfi zevkine, alacağı vereceğine denk bir kim-se sanıyorlar.

Nerede o günler canım! Bur-nunu evden dışarı çıkaramaz garip!.. Aldığı para ne ki onun-la iç turizm yapacakmış da pi-yasayı canlandıracakmış...

CUMARTESİ :

Modern bir Batı fıkrası:

— Benim babam boş bir bar-dağa bakıp gülümser...

— Filozof mudur?

— Hayır şifeden içer.

PAZAR :

Kırk yılda bir filmimiz Berlin film festivalinde birincilik ar-mağani aldı. Ama arkasından ne hikâyeleri!.. Tabiatımız böyle...

Bizim insanlarımız kendilerini rezil etmek için hiçbir fırsatı ka-çırmazlar. Bu filmi Berline gö-türmüş olan prodüktörü basın toplantısı yapıp der ki:

— Ben çapkın adamım, jüri üyeleri arasında kulis yaptığım gibi içlerinden bir kadına da şir-in görünüp birinciliği sağladım.

Aman ne iyi!.. Susuz Yaz'ın se-vimli prodüktörü Ulvi Doğan da madem böyle bir sihir var. Her yıl koltuğuna birer film verip yollayalım Cannes, Venedik, Ber-lin festivallerine... Piyasada bir görünsün... Birinciliği alıp gel-sin...

Bu arada filmin rejisörü kim olursa olsun önemli yok. Mesele jüriyi kandırmak olduktan son-ra filmin yaratıcısına halt etmek düşer.

Yarabbi!.. Bizim Yeşil Çam sokağında devrilecek çam kaldı mı başka?

BU satırları hapisanede yazıyorum. İki yaralama vak'asından, ayrıca ihtilâstan sanığım. Hakkında açılmış iki hakaret davası da var. Muhakeme sonunda rahat rahat 5-10 yıl yerim, sanıyorum. Halbuki inanın bana, bugünkü durumum iki ay evvel rüyamda görsem inanmazdım.

Suçlarıma bakıp da beni gözlerini kan bürümüş bir canavar sanmayın sakın. İki ay evvel ben dünyanın en iyi, en yufka yürekli, en halim selim adamlarından biri idim. Peki öyle idim de neden bu halleri ettim diyeceksiniz... İki ay zarfında bütün olup bitenlere inanılmayacak bir şey, küçük bir hikâye sebep oldu:

Rahmetli annemin ölümünden kısa bir müddet önce bir gün bana babamla nasıl evlendiğini anlatacağı tutmuştu. Ben konuyu merak falan ediyordum değilim ama, eyyy tabii, eski terbiye icabı, dinlemem de diyememişim. Keşki deseymişim. O zaman bugün karşılaştığım felâketlerin hiçbirini başıma gelmeyecekti.

Annem, çok fakir bir ailenin kızı imiş. Dülger olan babası bir gün bir yapını üst katından düşüp ölünce anası ile hayatta yapayalnız kalmışlar. Ama o zamanki durum bugün olduğu gibi değilmiş. Derhal bütün mahalleli bir olup onlara kanat germişler. Ev kiralatıyor vermişler, annemin üstbaş, mektep masraflarını ödemişler, ve büyü-yüp de günün birinde kısmeti çıkınca çeyiz düzmüşler, düğün masraflarını görmüşler, hattâ babama sermaye yapsın diye bir miktar para bile vermişler. O zamanlar bir mahalle halkı, bir ev, bir aile halkı gibi imiş.

Bu hikâye günlerce ve günlerce aklımdan çıkmamıştı. Yalnız annemin, yaşadığı günü kötüleyip maziye o derece hasretle anmasını yersiz buluyordum. Bunu kendisine de söylemiştim. Nihayet bugünkü insanlarımız, dün böyle davranışlarının torunlarından, torunlarının çocuklarından başka kimseler değillerdi. Elbette mayaları aynı olacak, aynı karakteri taşıyacaklardı. «Seninle istediğin bahse girerim ki anne bu böyledir» demiştim.

Mahallede vaktiyle bir Fahri ustamız vardı bizim. Feshane fabrikasında çalışırdı. Benim çocukluk arkadaşım. Babadan kalma tek katlı ahşap evinde karısı ve küçük kızı ile otururdu. Zavallı günün birinde fabrikada kolunu makineye kaptır-mış, kaldırıldığı hastanede ölmüştü. Arkasında genç karısı ile küçük kızını kimsesiz, çaresiz bırakmıştı. Bereket versin başlarını sokacak bir evleri vardı. Onlara elimden gelen bütün yardımı yapmışım. Hattâ genç dulun işlediği örtüleri eşe dosta satmaya kadar her türlü hizmetlerini görmüştüm. Ama günün birinde marangozluk yapan bir delikanlı adı Ayşe olan yetim kızcağıza talip çıkınca bu evlenmenin icap ettirdiği masrafı yüklenecek durumda olmadığımı gördüm. Bir inşaat şirketinde mutemetlik ediyordum, ayrıca şirketin oradaki işlerini takip için iki günde bir Ankara'ya gidip gelmek gibi yorgunluklara katlandığım halde elimde geçen maaşla kendi evimi güç geçindiriyordum.

Kahırdan kendi kendimi yiyip bitirdiğim o günlerde annemin hikâyesi birden aklıma geliver-

● Cevat Fehmi Başkut

İBRET AYNASI

Suçlu mu?

di. Bizim mahallemiz artık eski mahalle değildi. Koca koca apartmanlar yapılmış, bu apartmanlara zengin aileler gelip yerleşmişlerdi. Onları pekâlâ vazife çağırabiliyordum. Bu kararla bir sabah evden çıktım ve kapı kapı dolaşmaya başladım.

Doktor (M...) için kürtajdın zengin oldu, diyorlardı. Ama bu beni ilgilendirmezdi. Beni ilgilendiren onun prensip meselesi falan diyerek doktordan çekinmesi oldu. Doktordan çıkınca Mimar (Ş...) Beye uğradım. Zenginliğinden başka bir zamanlar başından geçen dâva ile de meşhur olmuştu. İnşa ettiği göçmen

evleri yüzünden mahkemeye verildiği zaman doğrusu çok üzül-müştüm.

Beni Doktora nazaran daha dostça karşıladı:

— Bak komşu, dedi, senden saklayacak değilim. Gelir vergisi ayındayız. Nakit param ancak bu vergiyi karşılayacak kadar. Hattâ belki biraz da borç alacağım. Eğer bir ay sonra falan olsaydı emriniz başüstüne der, 3000—5000 lirayı gözlerimi kırpmadan verirdim.

Derhal atıldım:

— Beyefendi, biliyorsunuz ki vazifem icabı yanımda daima emanet para bulunur. Madem ki

Avni Doğan'ın af isteyeceği belli değil...

Gülele — Haydi Doğan'ı, sen de onları affediver!..

bu yardımı bir ay sonra yapacaksınız, müsaade edin ben şimdi vereyim, sizden sonra alırım. Mimarın sonra meşhur manifatura tüccarı (G...) Beye git-tim. Büyük servetini ikinci Dünya Harbi sıralarında istifâlikle kazandığı söyleniyorsa da eh canım, o zamanlarda karaborsa yapmayan tüccarı da nereden bulacaktım?

Bana:

— İnan dostum, dedi, aylar var ki sinek avlıyoruz. Müstahdemlerimin maaşlarını bile zor veriyorum. Böyle giderse iki, üç aya kalmaz mağazayı kaparım. Durdu, gözlerinde yaşlar birikti. Ben de müteessir oldum.

— Ama bu zavallılara iyilik de yapmak isterim, diye ekledi. Söyle onlara, çeyiz için ne alacaklarsa benden alsınlar. Vallahi sermayesine, hattâ daha aşağı veririm.

«Eh, bu da bir şeydir» diye-rek memnun mesrur yanımdan ayrıldım. Sıra bizim ev sahibim gazinocu (K...) Beye gelmişti.

— Sen hesabıma 2500 lira ver, sonra benden alırsın. Vergi ile gazinonun yıllık kirası bir araya geldi. Ama 15 günde ferahla-rım, dedi.

Bu adamla senelerce dargın duruma doğrusu pişman oldum. Beni evden çıkartmak için mahkemeye başvurmuş, neticede dâvayı kaybetmişti. Sebep ta-bii kiraya zamdı.

Eve döndüğüm zaman şirketten çok acele bir iş için beni aradıklarını haber verdiler. Gidince derhal Adanaya hareket etmemi istediler, orada iki ay kalacağımı haber verdiler. Bu durumda Ayşe'nin çeyiz ve düğün hazırlıklarını mahalleliye bırakmaya karar verdim. Muhtar benim yerime hazırlıklarla bizzat meşgul olacak, paralar yedi-i emin sıfatıyla gazinocu (K...) beyde duracak, ondan yavaş yavaş çekilip bütün ihtiyaç-lar (G...) bevin mağazasından temin edilecekti.

Seyahatim tam iki ay sürdü. Bu iki ay boyunca Ayşe'nin düğününü düşündüm durdum.

ANA - KIZ mahalleliye ve bana kimbilir ne kadar dua etmişler-di. Buna şüphe yoktu ama yine de içim içime sığmıyordu. İstanbul varınca şirkete gitmeden mahalleye koştum ve işte o zaman dünya başıma yıkıldı.

Manifatura tüccarı çeyiz için lazım olan malları diğer mağazalara nazaran yüzde elli pahalıya vermişti.

Gazinocu 8500 liradan aileye ancak birkaç kuruş ödedikten sonra gerisini aramızdaki dâva konusu kira farkına mahsuben zaptettiğini açıklamıştı.

Mimar bol keseden başısladığı 5000 lira için teşekküre giden Ayşe ile anasına böyle bir vakte bulunduğunu hatırlamadığını söylemiş. «Elinizde sened mi var?» diye sormuştu.

Yani içlerinde namuslu olarak tek adam, muhtar mı kalmış diyeceksiniz... Ne münasebet! O da muhtar odasında yetim Ayşe'ciği sıkıştırırken mahalleli taraflardan basılmış, çıkan dedikodular üstüne de müstakbel damat ortadan kaybolmuştu.

Hülâsa, annem, yattığı yerde bunları duyuyorsa, bilsin ki bah-si kazandı.

Cevat Fehmi BAŞKUT

Yazısız

Lisan meselesi!

MECLİSTE maaş barometresi birden fırladı: Karşı değilim ben. Ufak bir kısmını özel kurslara ayırırlar inşallah, sevimli parlamentocularımız: Lisan kurslarına! Galiba o Meclis albümünde ki, azıcık fransızca bilirler, azıcık almanca gevelerler, azıcık ingilizce çakarlar yetmiyor!.. Yetmiyor, ah-baplar, yetmiyor!

Burgiba'nın gelişinde bu meydana çıktı hafiften. Tedbir alınmazsa, bir gün «ağırından» da çıkar meydana!

O günkü Meclis Reis vekili, muhakkak ki kâğıttan okumağa meraklıydı ki, Tunus Devlet Başkanı'nı meclisi ziyaret edeceğini bildiren iki cümleyi de, ciddi ciddi «söktü» önündeki kâğıttan... O sırada MİT görüşüyordu. MİT, Milli İstihbarat Teşkilatına ait kanun!

Kenan Esengin Paşa kürsüde, bize bunca güvenlikler yağdıracak MİT'i konuşurken, kardeş Devlet Başkanı da şeref locasında yer alıyordu, yamacında Enver Aka'larla, Fuad Sirmenler'le, ve arkasında, bakış üzerlerine düşünce, gözü dindiren çiçeklenmiş badem dalı örneği hanımlarla, şık! Güzel de üstelik!

Ötede, emniyet «vazifesini» yapıyordu harıl harıl. Dinleyicilerin alkışlarına mâni oluyordu devlet konuşunu. Kanun vardı, yasaktı, harıçten gazel okumak... Kanun mülki erkân locasına kadar uzanamıyordu besbelli ki, ordakilerin alkışına baraj çekilmedi. O kadarcık fark olacak demokratik düzende!

Bize bunca güvenlik'ler yağdıracak, MİT kanunu sona erdikten sonra, gene Başkan vekili, önündeki kâğıda meraklandı ve gene iki satır söktü:

«Devlet konluğu söz alacaktı, Meclisin kararıyla..»

TRT'nin muhtariyetine inat, bütün teknisyenlerini beraberinde ge-

tirmişti Burgiba, bütün ayarlamalarını da o teknisyenler yaptı, «kardeş ve dost» teknisyenlerin yardımını iterek.. Sahiden iterek!

Ve Burgiba «suçlamalı» tarihi konuşmasını yaptı, sahneye alışık, rahat, fütursuz...

Ara sıra çay'lar içerek su yerine: Eminim, şimden sonra, devlet adamlarımız bu çay modasını benimsiyeceklerdir: Gördüler ya!

«Bay başkan!»

«Bay milletvekilleri!..»

Diye işe başlamıştı. Üç buçuk bayan milletvekilini «es» geçip... O kadar azınlık için, özel kelime kullanmayı lüzumsuz bulmuştu zâr!..

Dışişlerinin teksir edilmiş, ve topal tercümesi, salondaki ilk sıralara yetmişti ancak, öbür sıralar muhayyele gücüyle anlamağa çabalıyorlardı «fransızca» söyleneni. Neden kendi memleketinin lisanını konuşmuyordu Habib Burgiba?.. Hadi bizi Meclis kürsüsünden azarlardı. Hadi hakkı var, hadi dost acı söyler diye sustuk... Biz de düşündüğümüzü söyleyebiliriz dimi şimcik? Neden fransızca konuştu?.. Milletvekilleri dinliyorlardı muhayyele gücüyle.. ve muhayyeleleri onlara tersce oyunlar oynuyordu. «Türkiye, Atatürk» sözleri geçtiğinde, cân-u gönülden alkışlıyarak...

İnönü'nün ismi geçince, her C.H.P.'li, 100 C.H.P.'li olmuşcasına el çırpırlar! AP'nin tümünü bozardı...

Arkalarda, (nedense arkalara taşınmıştı) her zamankinden ağır bir Alican, beyaz saçlarının haşmetini her zamankinden fazla taşıyordu

Ankara Mektubu

dimdik. Önde bir Bölükbaşı, bir politikacının deyimiyle «muhalefet»teki huzursuzluklarını, iktidara maletmenin huzurunda uzun bacaklarını gerine gerine uzatıyordu.

Sonracığıma işe yine lisan meselesi karıştı işte, o meclis albümündeki «azıcık fransızca» yetmemeğe başladı...

Burgiba, «Atatürk'ün izinden giden büyük asker» diyordu, İnönü'yü kastederek... AP, tüm takım el çırpıyordu «az fransızca»sına kurban olarak!

C.H.P de el çırpıyordu sankim İnönü'nün ismini ilk defa duyarsına...

Parlamento tarihinde ilk defa, «muhalefet» lideri, iktidar tarafından bunca alkışlandı, ve bunu «dil bilgisine» borçluymuştu... Maaş'ların barometresini fırlatırken, bu lisan kursu da düşünüldü herhalde: Düşünün sarışın sarışın, ipek ipek hoca hanımlarla!.. Amaaaan!...

Orkestra şefi!

Gene lisan bilgisinden ötürü, Meclisteki 27 Kayseriliden, baş Kayserili, Turhan Feyzioğlu, hayatının en akademik gününü yaşadı, meeeest! Stokowskiye taş çıkartacak bir orkestra şefliği çıkardı elâleme... Alkışları idare ediyordu C.H.P. için... Devlet konuşunun nutkunda bir pasaj alkışlanacaksa, o başlıyordu ilkten, kafasıyla da, el sıkırtısını teyid ederek... AP. saflarında böyle bir şef dorkestr yoktu yazık... Gelecek sefere inşallah daha tedarikli bulunur AP...

«İnönü» kelimesi geçince, ona

muhalefetlenenlerde huzursuzluklar geziniyordu, yüzleri kızartıp bozartıp. Damarlarına basıyordu şu Burgiba hani... Suat Hayri bile kıpırdamadan kıpırdıyordu yerinde hafif hafif... Bakanlar, henüz ısıtmamış oldukları sıralarda paşa paşa oturuyorlardı, tek alkışa katılmadan. Yalnız televizyon âlet ve edevatının karşısında pozlarını usturupluca ayarlıyorlardı.

Burgiba, «içtenlikle», hücumlarına devam ediyordu. Yanık yanık anlatıyordu, büyük dost ve kardeşin kendisini nasıl güvenlik konseyinde kaderine bıraktığını, fransız diliyle!

Alican'ın «direktuar» başı haşmetleniyordu, yerinde...

Oso (Osman Bölükbaşı, edemiyorum takılmadan sana Oso, kusura kalma) uzun bacaklarını daha da geriye...

Güzel tertip!

Bitirdi Burgiba «hücumlu» konuşmasını. Senatoya da uğrıyacağından Senato'nun yolunu gösterdiler kendisine. Senato yolu, İnönü'nün önünden geçiyordu. Burgiba, o kadar övüldüğü paşanın önünde duraklamasın diye, bir canlı baraj dikildi paşanın önüne, AP'lilerden... (E bundan sonra tertipleri bunca başarıyla hazırlıyacaklarsa, peşss... Çekin yahu teslim bayrağını!) Ve engellendi, oracıkta selâm sabah alıp vermesi... Halbuki düşünülürse (düşünmek itiyat haline gelse) Burgiba İnönü hükümetinin davetlisiydi, her şey, program dahi demokrasimizde devralındığından, devlet konluğu da devralınmıştı tabii. Oracıkta bir çift selâmın önlenmesi niyeydi ki?.. Bir çift selâm neyi bozardı partiler arası düzende?

Biz gelelim yine şu «az fransızca» meselesine...

Ne dersiniz, aramızda para toplayıp bir «yabancı dil kursu» açmaya değmez mi İnönü'yü bedava öven masum alkışlarımız?..

Nimet ARZIK

Koca bulmak için Türkiye'ye gelen turist kızlar çoğaldı. — Gazeteler —

Kaptı - Kaçtı!

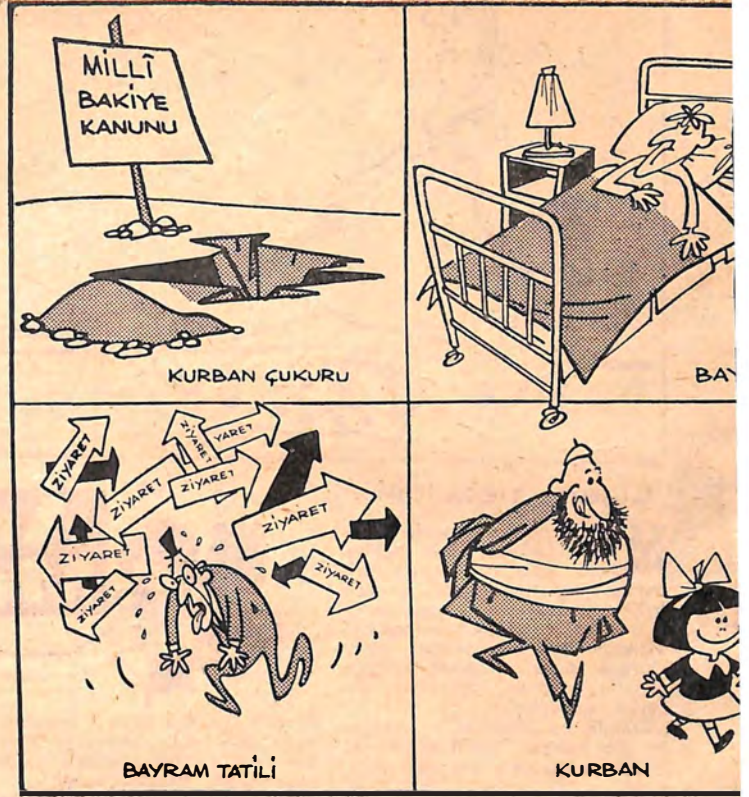
— Milletin hakkı var şikâyet etmekte, hayat çok pahalı..
Şu kürke otuz bin lira verdim!

Vitrindeki gibi

Adamın biri dükkâna girer:
— Leylâk rengi bir gömlek istiyorum.
Tezgâhtar sağa sola koşar, bir sürü gömlek getirir; adam hiçbirini beğenmez:
— Bu çok koyu; buna göre kırvatım yok; bu çok kadın işi... Canım ben şu vitrindeki gibi istiyorum.
— Vitrindeki gibi mi? Ama Beyefendi bizim vitrinde leylâk rengi gömlek yok ki...
— Nasıl yok. Gelin de göstereyim...
Beraber dışarı çıkarlar.
— Ama bunların hepsi beyaz...
Adam burnundan soluyarak söylenir:
— Siz hiç beyaz leylâk görmediniz mi?...

Bayram şekeri!

O kadar ki...

İki arkadaş birbirlerine karılarını şikâyet ediyorlarmış.
— Aman benim kariyı görsen o kadar çenesi düştük ki, insana soluk verip bir kelime bile söylemiyor.

— Canım seninki bir şey mi... Asıl benimki gevezelerin şahı; geçen yaz deniz kenarındaydık, dilini güneş çarptı...

Hapse girmeseydi

Adam üç senelik cezasını bitirmiş hapisten çıkıyormuş. Karısı kucagında viyaklayan bir çocukla onu evde karşılamış; adam şaşkın sormuş:
— Bu çocuk senin mi?
— Hırsızlık edip hapse girmeseydin senin de olurdu...

Bayram neşeleri

Bayramlarla geldi nisan,
Gençleşiyor bu ay insan,
Zevk babında ne arasan
Ele geçer kolay kolay,
İmkânlar var alay alay...

Geçti artık kısır mevsim,
Şimdi herkes mütebessim,
Çok kimseler yaptı kesim:
Bizlere de düşer bir pay,
Tamdık var alay alay...

Parklar açık, güzel hava,
Gençler için aşk bedava!
Bahta küsmek değil reva,
Darılsan yersin kalay,
Küfürbaz var alay alay...

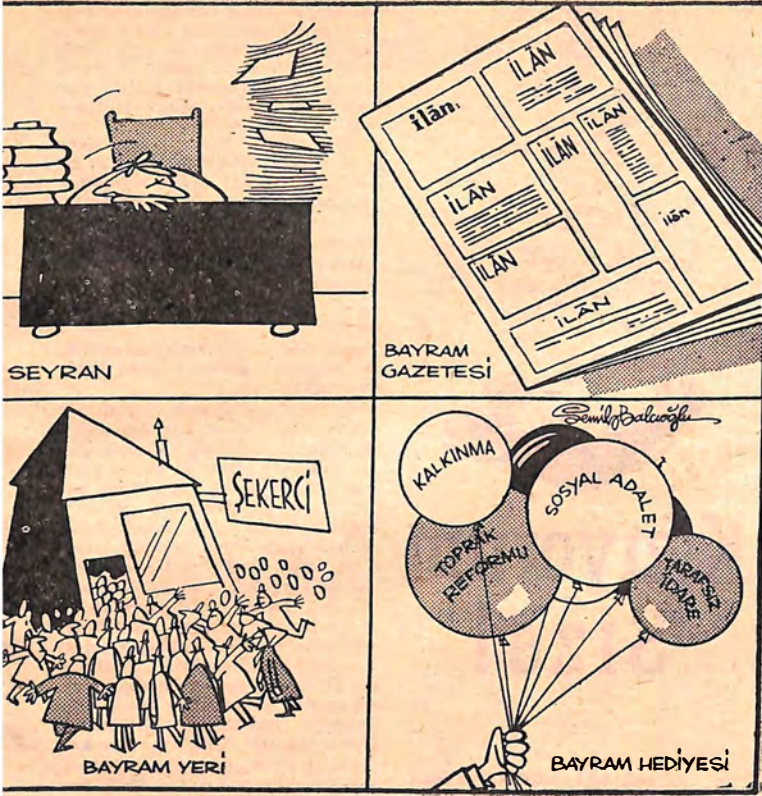
Güzellerin tenleri ak,
Göğüsleri vermiş başak,
Gözler süzgün, yüz yumuşak,
Akşamları danslı bir çay,
Dam istersen alay alay...

Böyle yere gir yolunca,
Keder kalmaz kalb dolunca,
İki gönül bir olunca:
Samanlıklar olur saray,
Tenha köşe alay alay...

Bir kararda durmak bätül,
Kelebek ol, olma tırtıl,
Geri kalma öne atıl,
İhtiras en kuvvetli yay,
Davetler var alay alay...

Kötünserle aramız yok,
Gocunacak yaramız yok,
Gerçi fazla paramız yok,
Yine ümit dolu bu ay,
Plânlar var alay alay!

Salâhattin KUTLU

Bayram üzüntüleri

Bu bayram da sende iş yok,
El öpsen de bol bahşiş yok,
Kavurma yok, köfte, şiş yok,
Bir köşeye büzülürsün,
Yutkunarak üzülsürsün!

Dişlerini yokluk söktü,
Avurtların bundan çöktü,
Sinsilerden gözün ürktü,
«Höt!» deseler çözülsürsün,
Hem korkar hem üzülsürsün!

Her ümidin bir ham armut,
Gücün varsa çiğne de yut!
Yaşıyorsun «Kut layemet»
Yük altında ezilirsin,
Taşunayaz üzülsürsün!

Sahan bakır, sini bakır,
Ev tam takır, cep tam takır,
Sana miras kim bırakır?
Bir şey vursan sezilirsün,
Yakalanır üzülsürsün!

Erken doğar ay öksüze,
Hasat olur belki güze,
Erlşmezse kervan düze,
Yokuşlara düzülürsün,
Yürüyemez üzülsürsün!

Kurban olmaz borca derler,
Öküz kessen, koca derler!
Sabret biter yonca derler!
Bekler bekler süzülürsün,
Üzüm üzüm üzülsürsün!

Dertleşelim gel şekerim:
Senin gibi yok rehberim.
Her şey geçer Allah kerim!
Çok inlesen bezilirsin,
Vara, yoğa üzülsürsün!

Salâhattin KUTLU

Olacak şey mi?

Bir grup turist hayvanat bahçesini geziyordu. Tercüman deve kuşlarının kafesi önünde durup anlatmağa başladı:

— Hanımlar, Beyler; devekuşunun gözü uzağı görmez, ne bulursa da hiç ses çıkarmadan yer...

Bu arada ziyaretçilerden biri içini çekerek söylenir:

— Karı alınca böylesini alacaksın, doğrusu ideal bir eş...

Ne uzak, ne yakın

Hapishaneden yeni çıkan arkadaşına yolda rsatlar. Sarmaş do-laş olduktan sonra, sorar:

— Yattığın hapishane çok mu uzak?

— Yok canım, uzak değil, beni oraya iki saatte götürdüler; ama ancak yirmi senede döne bildim...

- İşin çoksa sana yardım edeyim...
- Pekiy, hemen mantonu giy, hava almaya çık!

Doktorda

Doktor, kadına:

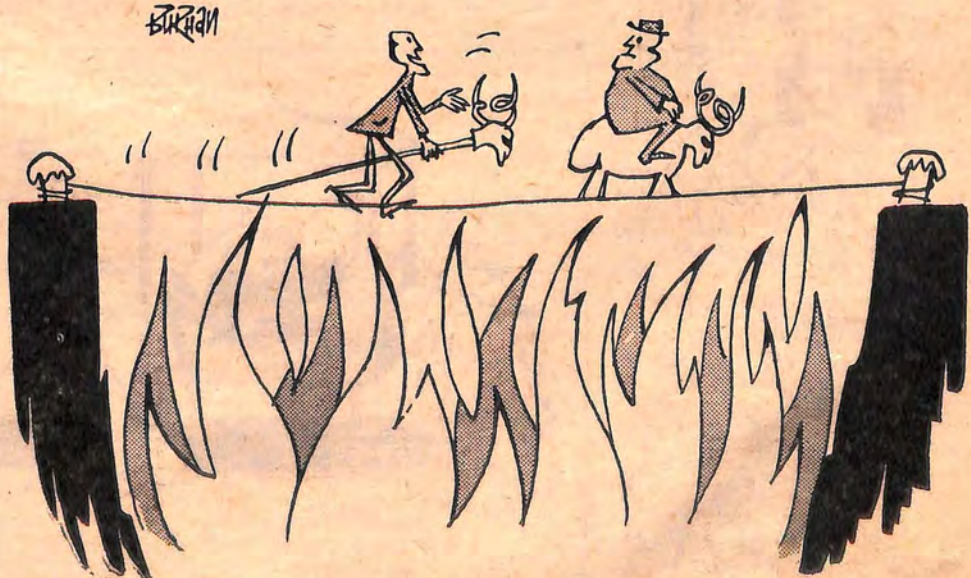
— Hanımefendi, kocanızın uykusunda konuşmaması için verebilecek hiçbir hapım yok...

— Yanlış anladınız doktor bey, daha açık ve yüksek sesle konuşması için bir şey tavsiye etmenizi istiyorum; çünkü söylediklerini bir türlü anlamıyorum.

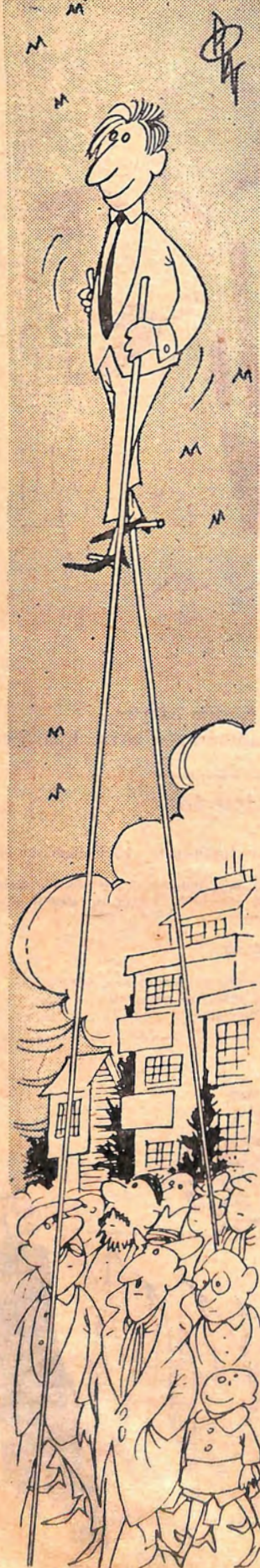
Aman...

Doktor, telefonu açtı; heyecanlı bir kadın sesi sordu:

- Oğlum çimento ile kum yuttu, ne yapayımı?
- Dikkat edin, sakın su içmesin...

— Ne yapalım, biz de yalnız baş alabildiğimiz!..

Yazısız

KIZIYORUM size! Hem de çok, pek çok kızıyorum size! Bu satırları okurken «Acaba?» diyorsunuz içinizden; «Acaba kime kızıyor yine?»

Kimesi, mimesi yok iki gözüm.. canım efendim.. tatlı sultanım; size kızıyorum, size! Anladınız mı?..

Vapurdasınız belki.. Üstünüzde şık bir tayyör var, ayaklarınızda zarif pabuçlar.. saçlarınız itina ile yapılmış.. Hayır, hayır.. Belki de saçlarınızın mizanplisi bitmedi henüz.. Kuvafordeşiniz şu anda.. Ay-nadaki görüntünüzle elinizdeki derginin sütunları arasında mekik dokuyor gözbebekleriniz.. Gözleriniz kimbilir ne kadar güzeldir! Doymusuz istekler çırpır bakışlarınızın ışıltısında... (Antr parantez söyleyim: Doymusuz istekleri pek severim!)

Belki de evinizde, yatak odanızdaysınız.. (Kimbilir ne çekicidir yatak odanız!?) Yalnızlıktan sıkılmışınızdır benim gibi.. Uykunuz da gelmez bir türlü.. Soyundunuz, dö-kündünüz.. Geceliğinizi giyiniş yatağınza uzanacaksınız! (Lütfen bir dakika!.. Üşür müsünüz?.. Peki, sadece yarım dakika kalın öylece.. Haturum için canım.. Sadakanız olsun.. Fitreniz, zekâtınız olsun..... Tamam!.. Yatabilirsiniz!)

Ve... Uzandınız yatağınıza... (Rönt-gencilikim yoktur ama merak ederim güzel ve yalnız bir kadının yatağa uzanmasını!.. Önce sağ bacağınızı mı uzatırsınız, sol bacağınızı mı?.. Ha?... Sol mu dediniz?... Tamam, siz aşırı bir solcusunuz!.. Oysa ki ben aşktan başka hiçbir şeyin aşırısını sevmem!.. Öyleyse sağ bacağınızı mı uzatacaksınız ilk önce?... Bu defa da faşizm tehlikesi var şekerim!.. En iyisi iki bacağınızı birden atıvermek yatağın üstüne.. Spor kültürünüz nasıl?... Benimki fena değil.. İsterseniz sportif bir hareketle bir kolumu belinizin altına, bir kolumu da dizkapaklarınızın ortadoğu kesimlerine atarak sizi yatağınızın üstüne bizzat bırakabilirim... Yooooo!.. Kuşkulanamayın, düşürmem sizi!.. Politika kantarına mı benzettiniz kollarımı?..

Evet... Yataktasınız şimdi... Ve yalnızsınız... Ve de uykunuz yok.. Ve de canınız sıkılıyor benim gibi.. Telefonunuz olsaydı, bir ah-bınızı arardınız belki.. O da yok.. Komodinin üstündeki «Akbaba»ya uzandınız.. (Siz uzanırken, geceliğimizin omuz başından taşan kolumuzu uzak mesafelerden görür gibi oluyorum: Ne güzel cildiniz var: İpek mi desem, kadife mi?)

Ve başladınız sayfaları çevirmi-

Kızıyorum Size!

ye.. Ve işte bu satırların olduğu sayfadasınız!.. Birazcık, bir parçacık durunuz lütfen! Durdunuz mu?... Çok mersi!.. Ne iyi kadınsınız siz!

Ve başladınız okumaya: «Kızıyorum Size!» İlk iki kelimeyi okur okumaz durdunuz.. Gözleriniz tavana dikilmiş, düşünüyorsunuz: Nihân kızıyor acaba?... Kime kızıyor acaba?..

Ne olmalı biliyor musunuz?

Bir kuş olup pencerenize konmayalım o anda. Camınızı galalayıp dile gelmeliyim:

— Size!.. diye haykırmayım. Ne bitkiselisiniz böyle kuzum? Kâğıdınız var, kaleminiz var.. Fermuarınız, gençliğiniz, posta pulunuz, güzelliğiniz var!.. Yalnızlığınız, aynanız, sıkıntılarınız, mini mini kavanozunuzda reçeliniz, beyaz peyniriniz, tereyağınız, sütünüz, kaymağınız, omletiniz var! Ne diye aç, susuz oturursunuz günler boyunca? Ne diye bir akşam kahvaltısına çağırılmazsınız beni?... Şöyle her lokması ayrı tat, ayrı lezzet bir kahvaltı... Baharatı bol lâhmacundan hoşlanırsınız mı?... Çok mu dediniz?... Ah,

bilseniz ne kadar bahtiyarım!.. Tam 12 den vurdunuz! Bir kadın vardı.. Onu da tanımadım önceleri.. Tıpkı sizin gibi güzel ve yalnız.. Tıpkı sizin gibi okuyucumdu o da!.. (Bir kadının yazarlarla, çizerekle tanışması kadar kolay bir şey var mı? Filân eserinizi pek beğendim, sizinle tanışmak istiyorum, dediniz mi kâfil!.. O eserin belki sayfalarını bile çevirmediniz, ama ne zararı var.. Tanışmak için bahane yaratmanıza mâni değil ki!)

İşte o kadın, beni hep lâhmacuna benzetirdi:

«— Lezzetlisin ama, çok acısın!» derdi.

Herhalde baharatımdan olacak, bir peynirli pideyle tanışır tanışmaz terketti beni!

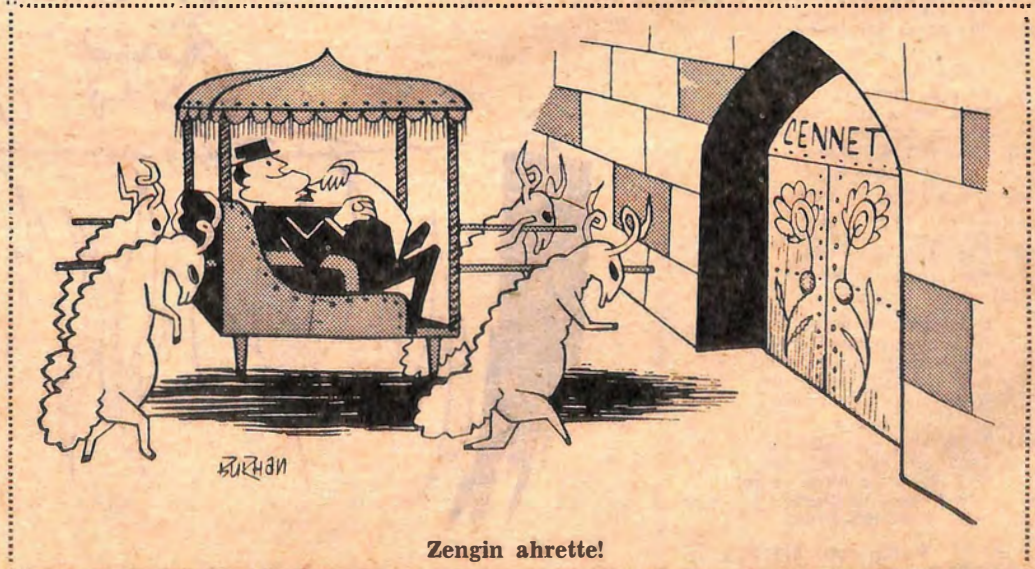
Siz öyle yapmazsınız, değil mi? Ahhhh!.. Ne iyi, ne iyi insansınız!.. Bu dünyada iyi insan bulmak pek zor vallaha!.. Oysa ki şunun surasında kaç günlük ömrümüz var ki?... Yatak odanızda saat var mı?... Bakın bakalım saate.. Nasıl tik-tak çekiyor usul usul, görüyor musunuz?... Saat değil o sultanım, zamanın çekici!.. Tik deyince ruhumuzdan, tak deyince varlığımızdan bir şeyler koparıp gidiyor!.. Şu Tanrının işine bir türlü aklım ermiyor vallaha!.. Hangi sanatkar görülmüş-tür ki özene-bezene yarattığı en güzel eserini, yavaş yavaş tahrir edip bıraksın!.. Tik-tak! Tik-tak! Tik-tak!.. Hep aynı çekiç darbeleri.. Hep aynı korkunç tahrifat!.. Ve siz, hâlâ susuyorsunuz yatağınızda.. Hâlâ önünüzde kâğıt-kalem, çekine çekine bekliyorsunuz... «Kadınlık gururu» mu dediniz?... Amaaaaaaa siz de! Şu gururmuş, bu utangaçlık-muş, öteki ayıpmış.. derken aynalarla bozuşacaksınız!.. Azrail'e tanışacaksınız!.. O dudaklarınız var ya, dudaklarınız; belki siz hoşlanmayacaksınız ama, o dudaklarınızı köstebekler öpecek yarın!.. Ben ki-barcasım söylüyorum, ne öpmesi? Isıracak, yiyecek, kemirecek!

«— Rica ederim, ben bildiğiniz kadınlardan değilim!» desenez de, demesenez de iki kere iki dördü!.. Ötesi yok bu hesabın!

Ameniz, anneanneniz, anneannenizin annesi, hepsi bir süre önce sizin bugünkü yaşınızdaydı!.. Onların da içinde doymusuz istekler çağıldar, onların da tazeligi aynaları çatlatırdı!.. Hepsi bahar bahar bir körpe daldı.. Bahar nerde, çiçek nerde? O dallardan ne kaldı?..

Kızıyorum size!.. Hem de çok, pek çok kızıyorum size!..

Şemsi BELLİ

Zengin ahrette!

Hızır Hafiye

Casuslara Karşı

BU SAYIDA :

Battı - balıkta balıklama!

Gelecek sayıda :

Perukayı alan kim? — Bar Amerikan'da abidik gubidik! — Sevdâ kimin için striptiz yapıyor? — Naciye baklayı ağzından çıkarıyor!

YAZI işleri müdürümüz her fırsatta, «Arkadaşlar...» diye söze başladı. «Satışı arttırmak için hiçbir zaman gazetemizin tutumunu değiştiremeyiz. Çeşitli memleket meseleleri dururken gazetemizin sayfa larını, sigara içen köpek, iki başlı dana gibi saçma sapan haberlerle dolduramayız. Tira jlarını yükseltmek için bu gibi sansasyon haberlere yer veren gazeteleri hiçbir zaman tasvib etmiyoruz. Bizim için mühim olan çeşitli memleket meseleleridir. Her şeyden önce memleket meseleleri...»

Şimdiyedek hep aynı sözleri tekrar eden yazı işleri müdürümüzün tutumunda, bu yıl bir değişiklik oldu birdenbire. Geçen gün sevinçten ellerini bir çocuk gibi çırparak: — «Sansasyon, arkadaşlar sansasyon!» diye yanımıza geldi. «Sakallı, bıyıklı bir çocuk doğmuş... İnânılır şey değil. Bu haber bomba tesiri yapar... Gazetemiz kapış kapışılır... Rekör kırarız vallahi! Aman vakit geçirmiyelim. Foto muhabiri nerde?... Hah, gel aslanım gel... Şimdi atla bir arabaya, öbür gazetelerin muhabirleri gelmeden, git şu sakallı yumurcağın poz poz resimlerini çek hemen!»

Foto muhabiri kendinden emin: — «Merak etmeyin üstad...» diye cevap verdi. «Öteki gazetelerden gelseler bile, sakallı bebek bizimdir. Nasıl olsa biz onlardan daha önce çıkacağız... Bizim gazete çarşambaya, onlarınki ise cumartesiye çıkıyor.»

Foto muhabirinin sözleri, yazı işleri müdürünü ferahlatmıştı biraz.

Ertesi sabah, erkenden gazeteye gelen yazı işleri müdürünün ilk işi, foto muhabirini sormak oldu. Gelmediğini öğrenince fena halde canı sıkıldı, söylene söylene odasına girdi. Bekliyecekti çaresiz. Bir sigara yaktı... Vakıt de geçmiyordu ki bir türlü. Sigarasını tazeledikten sonra, telefona uzandı... Rakiplerin ne yaptığını merak etmişti bu arada... — Alo!.. Ooo üstad, erkencisiniz

Valentin Katayev'den:

SAKALLI BEBEK ERGİN ORTAÇ

bu sabah... Haberi duyduunuz mu?

— Hangi haberi?..
— Canım, sakallı bıyıklı bir bebek doğmuş ya!..
— Ha evet, duyduk...
— Şey.. Koyacak mısınız fotoğraf larını?
— Koyacağız tabii...
— Cumartesiye mi?..
— Öyle ya, acelesi ne?
— Hiç.. Biz çarşambaya çıkıyoruz da!..

— Ya, iyi şanslar öyleyse!..
Yazı işleri müdürü telefonu kapattıktan sonra, «Düzenbaz herif...» diye söylendi. «Bizden önce çıkmayacağını bildiği için, acelem yok diye bir de numara yapıyor. Hele bir çarşamba olsun, acelesi varmış, yokmuş o zaman görüşürüz.»

Tam bu sırada kapı vuruldu. Foto muhabiriydi gelen. Yazı işleri müdürü yerinden fırladı:

— «Ne haber?...» diye sordu. «Resimleri çektin mi?»

Foto muhabiri omuzlarını silkip: — «Çektim...» diye cevap verdi. «Çektim ama, hiçbir fevkalâdeliği yok!.. Bir kere çocuk yeni doğmamış, üç-dört yaşında var. İkincisi, sakal bıyık diye bir şey de yok ortada... Hepsî palavra... İşte fotoğraflar, buyurun bakın!»

Yazı işleri müdürü eline aldığı fotoğrafları bir müddet inceledikten sonra:

— «Hmmm...» diye mırıldandı.

«Hakikaten hiçbir fevkalâdeliği yok bunların... Normal bir çocuğun resimleri. Yazık.. çok yazık doğrusu.» — Yazık ya, çocuğu da boşuna rahatsız ettik. Hele benden önce gelen öbür gazetenin foto muhabiri, tam bir saat çocukkağın resimlerini çekti durdu içerde. Odaya da kimseyi sokmadı üstelik.

Düşünceli düşünceli elindeki resimlere bakan yazı işleri müdürü:

— İşin içinde bir bit yeniği var gibi geliyor bana!.. dedi. Ajans, haberi yanlış vermiş olamaz. Dur hele, bir de öbür gazeteye telefon edelim, onlar ne yapmışlar?..
— Alo!.. Üstad, resimler cumartesiye çıkıyor mu gazetenizde?..
— Tabii çıkıyor.. Hem de birinci sayfada!

— Hangi resimlerden bahsettiğimi anladın değil mi?... Hani şu sakallı bebeğin...

— Evet, tamam.. Hem sakallı, hem de bıyıklı...

— Demek sakallı bıyıklı resimleri var sizde?

— Ohooo, istediğin kadar, her pozdan...

Yazı işleri müdürü sınırdan tırnaklarını yıyordu. Sesi titreyerek: — Pekiyi, dedi, bizdeki resimler niye sakalsız bıyksız oluyor?

— Eee, bizim foto muhabiri sizinkinden daha akıllı da ondan!

— Ne demek istiyorsun?... Alo, alo... Hay Allah kahretsin, kapattı telefonu kerata!

Yazı işleri müdürü ne yapacağını şaşırmış, odanın içinde bir aşağı bir yukarı dört dönüp duruyordu. Birdenbire, foto muhabirinin önünde durdu:

— Haydi, dedi, hemen git öğren şunun sebebini... Yallah!

Bir saat kadar sonra, foto muhabiri bitkin bir halde odadan içeri girince, müdür:

— «Ne haber?...» diye atıldı hemen. «Öğrendin mi sebebini?...»

Foto muhabiri kendini bir koltuğa bıraktıktan sonra, güçlükle:

— «Öğrendim...» diye cevap verdi.

— Eee, neymiş?... Takma sakal mı kullanmışlar?

— Hayır... Daha beter...
— Daha mı beter?... Ne yapmışlar söylesene...

— Önce resimlerini çekmişler.. Sonra...

— Sonrası ne?... Öldürmüşler mi yoksa?

— Sonra da tutup...
— Söyle yahu... Meraktan çatlıyacağım...

— Traş etmişler!..
Yazı işleri müdürü:

— «Gazetenin tutumu... Memleket meseleleri... Sakallı bebek... Kaçır-dık sansasyonu... Yine satış düşek... Eyvaaaaah!..» diye durmadan başını yumrukluyordu.

Çeviren :
Ergin ORTAÇ

✱

Bisiklet turu

Adamın biri, üzerinde sarı bir külot ve bisikletçi kazağı olduğu halde, caddede çılgınlar gibi koşuyordu.

Kan, ter içinde, göğsünden hırıltılar çıka, çıka kaldırımda giden birini durdurdu, sordu:

— Fransa bisiklet turu buradan mı geçiyor?

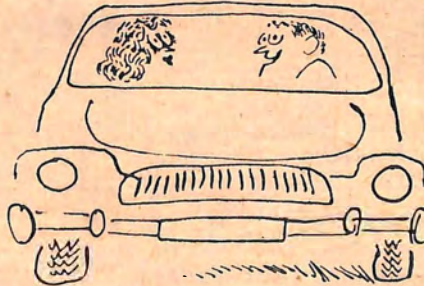
— Evet ama, dedi adam hayretle, siz yayasınız!

— Sahi ya! Ben de niye bu kadar çok yorulmuş diyordum!...

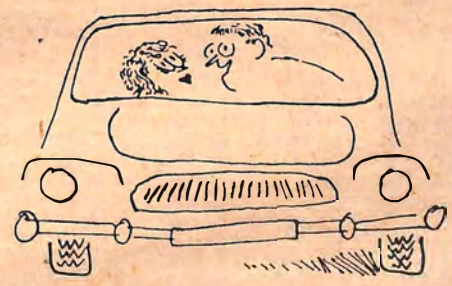

O NE ŞAHANE GOZLER

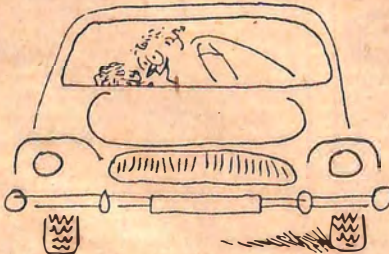
✱

1 — Ne kadar güzel gözleriniz var... Denizin maviliğiyle, tabiatın yeşilliği, gözlerinizde toplanmış sanki. Baktıkça içi açılıyor insanın...

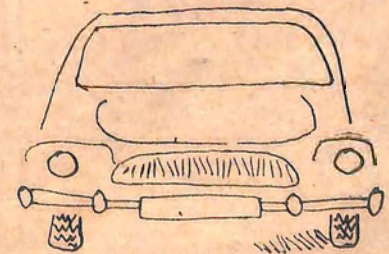
2 — Biraz daha yakından bakmama müsaade edersiniz değil mi?... Hihi, aman Allahım!.. Ne harika renkler!

3 — Ne kadar canlı, ne kadar manalı... İnsan baktıkça, başka bir âlemde yaşıyormuş gibi hissediyor kendini...

4 — Yegâne arzum, gözlerinize bakıp yeni yeni renkler keşfetmek... Biraz daha yakından, biraz daha derinden...

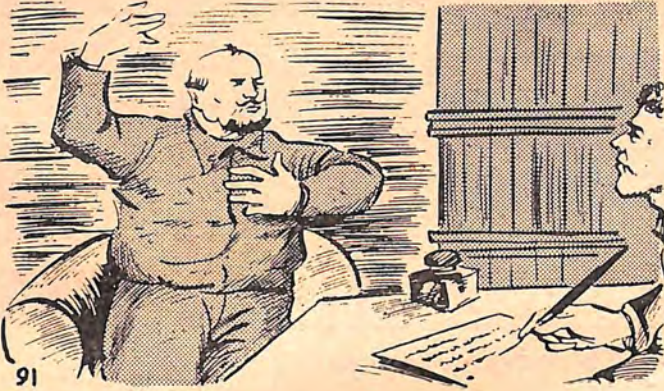

5 — Evet evet, şimdi daha iyi görüyorum... Baktıkça kendinden geçiyor insan... Biraz daha yakından.. biraz daha.. biraz.. biraz.. bi... ooohl...

TARASKONLU TARTAREN

Alphonse Daudet'den "BULENİ SEREN"
Resimleyen:

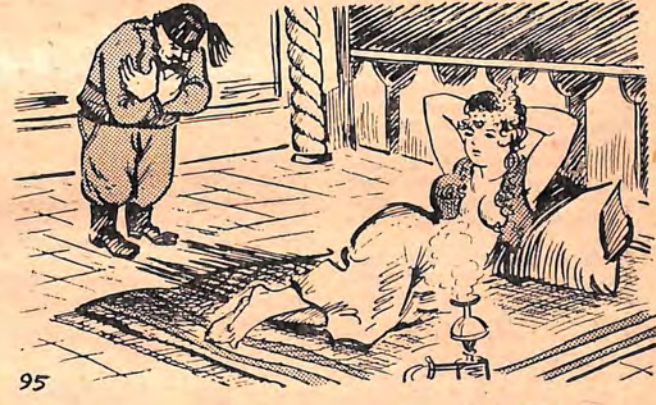
91 Cezayirli bir kadına hoppa işçi kızlarına yazdığı gibi bir mektup yazılamıyacağımı takdir edersiniz. Ağdalı bir şark edebiyatı yapmaya özenen Tartaren'in mektubu «Kumlardaki deve kuşu gibi» cümlesi ile başlıyor ve «Babanın ismini söyle, sana bu çiçeğin ismini söyleyeyim» cümlesi ile bitiyordu. Aşk Tartaren, bu mektupla birlikte bazı mânalı sözlerden yapılmış bir de demet yollamak fikrinde idi. Fakat Prens Grégory Behiye'nin kardeşinden birkaç çubuk satın almanın daha uygun olacağını hatırlattı. Tartaren hararetle «Haydi çubuk alımya gidelim» dedi.

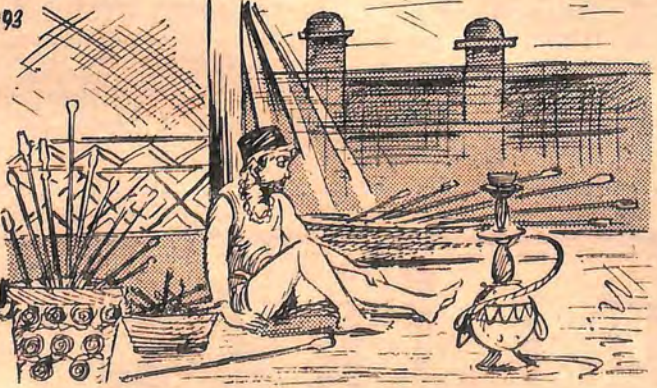
94 Daima lütufkâr olan prens bu ilk randevuya tercüman sıfatı ile katılmıştı. Sevgili bayan şehrin yukarı kısımlarında oturuyordu. Büyük evinin kapısı önünde, onüç ondört yaşlarında genç bir mağribi sigara içiyordu. Bu, Behiye'nin kardeşi mahut ve meşhur Ali'nin ta kendisi idi. Ali, iki misafirin geldiğini görünce, kapıyı iki defa çalarak, bir tavırla çekip gitti. Kapı açıldı. Bir zenci kadın göründü ve gelenleri tek kelime konuşmadan peşine takip yürüdü. İçerideki dar bir avludan, bayanın alçak bir yatağın üzerine yaslanarak beklemekte olduğu küçük, serin bir odaya doğru ilerlediler.

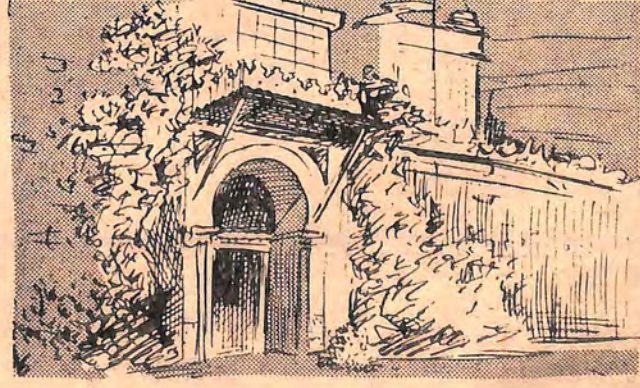
92 Prens «Hayır, hayır, bırakın da ben yalnız gideyim, daha ucuz alırmam» diyerek Taraskonluyu mahcup edince, o da kesesini bu lütufkâr arkadaşına teslim etti. Bu iş pek fiyakalı başlamıştı ama, maalesef sonuç Tartaren'in ümit ettiği kadar çabuk alınmıyordu. Prens verdiği bilgilere göre Tartaren'in mektuplarındaki aşk edebiyatından pek çok memnun olan sevgilisi onu kabul etmeyi canına minnet sayıyordu ama, kardeşinden de çok korkuyordu. Onu yumuşatmak için düzinelerle, yüzlerle, beşyüzlerle, durmadan çubuk satın almak gerekiyordu.

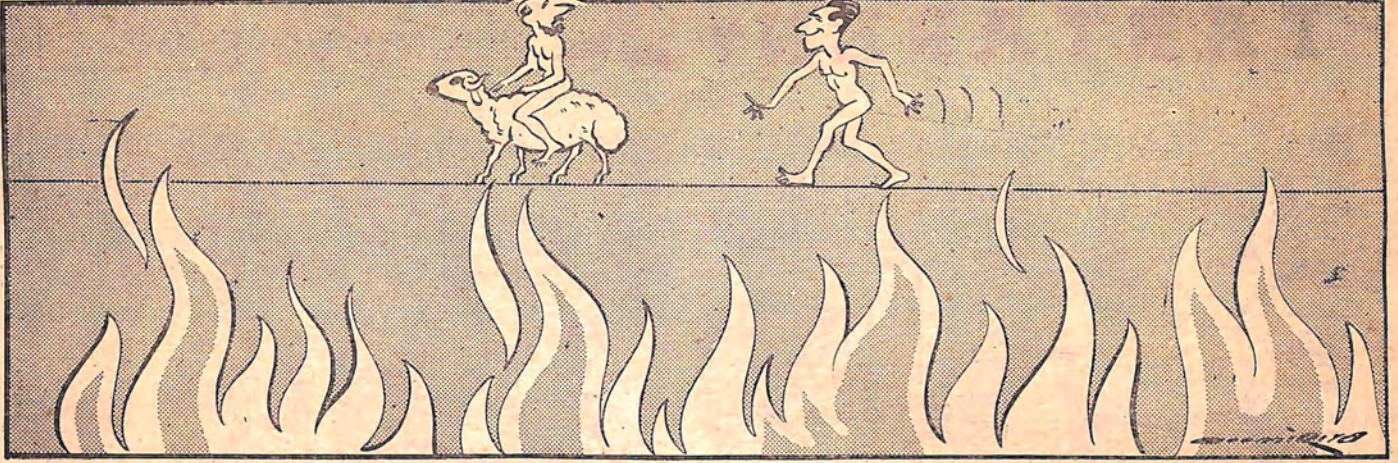
95 İlk önce, kadın, yani Behiye, Taraskonlu Tartaren'e Omnibüste gördüğü sevgilisinden daha küçük, fakat daha dolgun göründü. Acaba, gerçekten o muydu? Fakat bu şüphe Tartaren'in aklından ancak bir şimşek hızı ile çakıp geçti. Çıplak ayakları, yüzüklerle dolu tom-bul parmakları ile gayet güzel, penbe tenli ve zarif bir kadını Behiye. Sırma işlemeli yeleği ve elbisesinin çiçekli nakışları altında şişmanca, nefis, yusuvarlak, sevimli bir vücut... Bir nargilenin kehrirbar ağızlığını dudaklarına değdiriyor ve sarışın bir duman dalgası içinden Tartaren'e gülümsüyordu.

93 Zavallı Tartaren, bazan kendi kendine «Bütün bu çubukları Behiye ne yapacak acaba?» diye soruyordu, fakat yine de esirgemeksiz paraları sayıyordu. Velhasıl yığınlarla çubuk alındıktan ve şark hayalini okşayacak şiir dalgaları saçıldıktan sonra bir randevu temin edildi. Taraskonlunun bu randevuya nasıl bir yürek çarpıntısı ile hazırlandığını, şapka avcılarının mahsus fırça sakalını ne büyük bir dikkat ve ihtimamla kesip, tarayıp, güzel kokulara buladığını anlatmaya lüzum yok. Her şeyi düşünmek lâzım diyerek cebine bir topuz, iki üç tabanca sokuşturmayı da unutmamıştı.

96 İçeri giren Taraskonlu, bir elini kalbinin üzerine koydu ve ışıklı gözleri ile etrafını ihtirasla süzerek, mümkün olduğu kadar eğildi. Onun bu şark usulü selâmını sessizce seyreden Behiye sonra birdenbire nargilenin kehrirbarını elinden fırlatarak arkası üstüne devrildi. Başını ellerinin içinde sakladı. Çılgın bir kahkaha dizisi serin salonu çınlatmaya başlamıştı... Bu karşılaşmadan sonraki günlerde, şehrin yukarı kısmında oturan bütün mağribîlerin, alaylı gülümseyerek birbirlerine Seyit Tartri bin Tartri isminde nazik ve zengin bir Avrupalıdan bahsettiğini sık sık duyacaksınız... (Devamı var)

Yaya — Vız gelir Sırat köprüsü... Ben sağlığında Galata Köprüsünü geçmiş adamım!..

Türkü söylemek!

BİLMEM siz türkü söylemesini sever misiniz? Ben baylırım türkü söylemeye. Ağzımdan hiç eksik olmaz türküler. Hergün bir türkü tuttururum. Dudağımda sigara gibi türkü taşıyım hep. Öğütlerim: Sizin de bir türkünüz bulunsun söyleyecek! Alışın türkü söylemeye... Kızdığınız olaylardan türkü söyleyerek alın hincinizi! Örneğin, otobüs bir türlü gelmek bilmedi. Ya da geldi de kalabalıkta sizi almadı. Dolmuş beklemekten ayaklarınıza kara sular indi. İşinize geç kaldınız, yaya yollara düştünüz. Yoo, kızpı köpürerek masmavi gününüzü karartmaya ne hakkınız var canım... Çatlasanız da patlasanız da neyi değiştirebileceksiniz ki?

Demek sabırsızlıkla beklediğiniz mektup da bir türlü gelmek bilmiyor ha? Hadi bakayım, geniş yürekli olun biraz. «Acele işe şeytan karışır» Ne kızıyor sunuz canım, bunlar olağan şeylerdir. Her vatandaşın başına gelebilir. Bırakın P.T.T. takım kursun, maçı yapın. Siz türküyü avutun kendinizi:

«Kara tiren gelmez m'ola,
Düdüğünü çalmaz m'ola.
Gurbet ele yâr yolladım,
Mektubunu yazmaz m'ola»

Bak yüzünüz nasıl da güldü. Gıdı gıdı gıdı... Sizi gıdı sizii!..

Trafik tıkanıp da randevunuza yetişemediniz öyle mi? Hadi üzmezin tatlı canınızı. Eloğlu sizin Karaköyden Taksime gittiğiniz zamanda uzay'a mı gidiyor. Gitsinler efendim. Ne çıkar? Gidiyorlar da ne oluyor sanki, bir karış büyüyorlar mı? İyi iş altı ayda çıkarmış. Siz türkünüzü söyleyin bakim:

«Aman güzel yavaş yürü,
Yollar incinir incinir.
Güzelim diye nazlanma,
Kullar incinir incinir.»

Bir güzele âşık oldunuz da yüz vermedi mi? Hemen başlatsın Aşık Veysel'in türküsüne:

«Güzelliğin on par-etmez,
Bu bendeki aşk olmasa.
Eğlenecek yer bulamam,
Gönlümdeki köşk olmasa.»

Ağzınızdan hiç eksik olmasın türküler. Hergün bir türkü tuturun. Dudağıңызda sigara gibi türkü taşıyın hep...

Alışın türkü söylemesine. Kızdığınız olaylardan türkü söyleyerek alın hincinizi.

Erhan TİĞLİ

Palavra Yarışı

Yaman bir ressam!

DOSTUM Meşhedi Cafer, benim hastalığımı duymuş ve geçen gün hatırıma sormak için evime gelmişti. Kendisini sevinçle karşıladım:

— Oooo! Safa geldin Meşhedi! Ne âlemdesin bakalım?
— Heç!.. Özüm eyiyem.. İlle sen nasılsan?.. Eşitmişem ki hastasen.. Neyin vardı?

— Biraz soğuk aldım.. Nezle oldum. Şimdi hamdolsun geçti.
— Hüda Hafız!

Oturduğumuz odanın duvarlarında birkaç resim levhası asılıydı. Meşhedi ayağa kalkarak, bunların yanına gidip birer birer dikkatle tetkike koyuldu. Sonra bana döndü:

— Mene bah! Bular nedi?
— Resim!
— Görürem ki resimdi.. İlle ne resmi olduklarını anlamalıhı istirem..
— Şu.. Dedim, Venedikte bir meydan.

— Hansi Vennedik?
— İtalyadaki Venedik!
— Belii!.. Bu, nedi?
— Bir çoban.. Koyunlarını ötüne katmış, yaylaya götürüyor. Meşhedi galiba beğenmedi. Dudaklarını bükerek, geldi yerine oturdu. Gayet tabii bir tavırla:

— Bu resimlerin nekkaşı heç üstat değildi.
— Neden hükmettin!
— Yoh!.. Men bizim memlegette çok gıyah nekkaşlar görmüşem.

— Acayip?.. Demek sizde daha iyi ressam var öyle mi? Halbuki ben bu iki levhayı Pariste sergiden almıştım.

— Ne Pariz!.. Hansi Pariz?.. Özün bir gelip göresen kim, nakkaşlık zenaatı nasıl oluptur? Bizim nakkaşların eyle yahşi nakışları vardı.. Sanırsan kim be yağı canlı kimin!

Bir müddet, bu sözünün bende nasıl bir tesir yaptığını anlamak içinmiş gibi, yüzüme baktı, baktı... Sonra ilâve etti:

— İlle ressam Elmusavvir diyerler, biri vardı kim, garlı bir dağ resmedip özüne peşkeş etti. Özüm de getirip ivimin duvarına astım. Garların manzarasını eyle canlı nakşeylemiş kim, o resmin olduğu yerde bütün yaz soba yahmızez! Allah inandır-sın!

— Amin!

Atilla Aydın
4 üncü Levent — İstanbul

● Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLAN FİATİ :

Kapak içi, santimi 20 lira,
iç sayfalar 30 liradır.

●
Bu gazete Basın ahlâk yasa-sına uymayı taahhüt etmiştir.

●
Fiatı : 100 kuruştur.

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Yeni Ajans: 1530—76)

Milletler Gülüyor

Çiril çıplak

Yaşlı bir kız, polise, kapısının önünde çiril çıplak nehre giren çocukları şikâyet etti. Polis de küçük oğlanlara daha ötede nehre girmelerini tembih etti.

Birkaç gün sonra, ihtiyar kız tekrar karakola gelince komiser bir hayli şaşırdı:

— Yoksa, söylediğimi yapmadılar mı? dedi.

— Yaptılar, ama birinci kata çıkınca onları gene görüyorum, dedi ihtiyar kız.

Komiser, oğlanlara, nehre daha ötede girmelerini bir daha tembih etti:

— Pekî! dediler.

Bir hafta sonra, ihtiyar kız gene karakolun kapısında gözüktü ve:

— Bu sefer uzaktalar, komiser bey dedi. Ama tavan arasına çıkınca onları dürbünle görebiliyorum!...

— Bir ayağınızın altına kalbimi, öbür ayağınızın altına bütün servetimi seriyorum...
— Rica ederim kalbinizi kaldırınız!

Araba

Almanya'da işçinin biri çocuğunu kucığında gezdiren arkadaşı Hans'a rastlar:

— Ne? der, çocuğun kocaman olmuş, bir arabası yok mu?..

— Bugünlerde işsizim, der Hans, alacak param yok!

— Bak dinle, der öteki. Ben, çocuk arabaları yapan bir fabrikada çalışıyorum. Sana bir tane getirmek isterdim, ama öyle göz göre göre olmaz. İstersen parça parça taşırm. Sonra sen onları bir araya getirirsin. Ben de öyle yaptım...

Hans memnun:

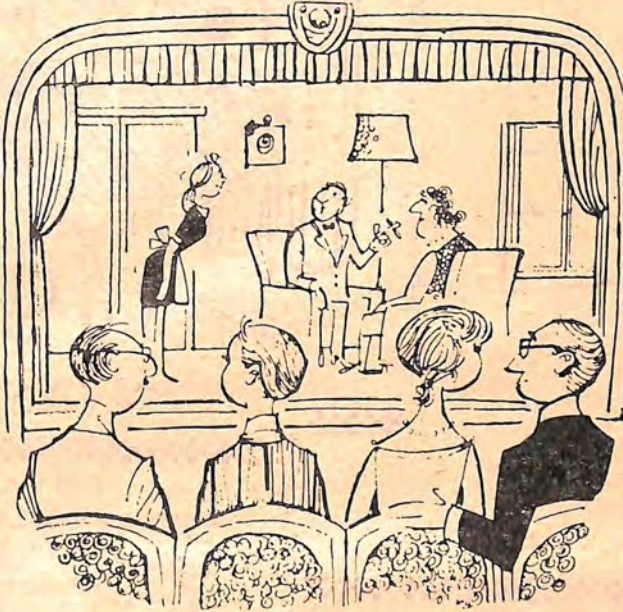
— Olur der.

Arkadaşı sözünde durur. Bir çocuk arabası için ne lâzımsa parça parça taşır.

Onbeş gün sonra karşılaşırlar. Hans'ın kucığında gene çocuğu vardı. Arkadaşı merakla sorar:

— Yoksa, parçaları birleştirmedin mi?

— Ben onlardan pek bir şey anıyamadım, der Hans. Birkaç defa o parçaları birleştirdim, hep mitralyöz oluyor!

— Bizim hizmetçi yine ucuz... Bu, sadece «Yemek hazır» demek için ayda iki bin lira alıyormuş!

Ne zaman teslim edermiş?

Barın kapısı açılır: karısının omuzuna abanmış, gözleri yarı kapalı bir adam sallana sallana dışarı çıkar, kaldırımda yürümeğe başlar... Bir otomobilin yanına gelir, anahtar ile açar; direksiyona geçer, karısı da yanına oturur...

Onların bu halini seyreden bir yabancı yanlarına sokulur:

— Beyefendi müsaade edin de karınız kullansın... Bu halinizle...

Sarhoş koca lâfını keser:

— Ne varmış halimde?... Karıma otomobili ancak zil zurna sarhoş olup ne yaptığımı bilmez haldeyken farkına varmadan emanet edebilirim...

Rekabet!

İssiz ada

Çeşitli milletlerden yolcu taşıyan bir gemi açık denizde batır: Kazazedeler bir adaya çıkarlar. Bir kargaşalıktır başlar. Almanlar, adadaki yerlileri bir ordu kurmak için toplarlar.

Amerikalılar kocaman bir mağaza açarlar.

Avusturyalılar bir at yarışları sahası hazırlarlar.

İki İskoç müşterek bahsi idare ederler.

Nihayet iki İngiliz, onları birbirine tanıstıracak kimse çıkmadığından, avare avare ortaklık dolaşırlar.

Tavsiye

Deniz tutmasına karşı bir İskoç tavsiyesi:

— Dişlerinizin arasına bir lira sıkıştırın, ve vapurun küpeştesinden aşağı bakın!...

— Isırır mı köpek?..
— Evet... İneklere el sürdürmez.

Eiffel

Paris'te büyük bir mağazanın müdürü, tezgâh seflerini çağırır:

— Beyler! der, birkaç haftaya kadar müessesemizin kuruluşunun 50. yılını kutliyoruz. O gün için çok değişik bir şey yapılmasını istiyorum. Ama her şeyden önce şu üç şart aklınızdan çıkmamalıdır. Birincisi, bu yapılan şeyden bütün şehir halkı bahsetmeli, sonra ucuza mal olmalı ve en son olarak personel de bundan memnun kalmalı. İşte sizlere onbeş gün müsaade veriyorum. Düşünün taşın! En güzel fikri verene hoş bir sürprizim var!...

Onbeş gün sonra müdüre bir sürü teklif gelir. Ama, o hepsini reddeder. En son olarak, genç bir satıcı içeri girer ve:

— Müdür bey! der, benim bir fikrim var! Kendinizi Eiffel'in üçüncü katından alın. Bu size hiç pahalıya mal olmaz bir. İkincisi, bütün Paris bu olaydan bahseder, eminim personel de bundan ziyadesiyle memnun olur!...

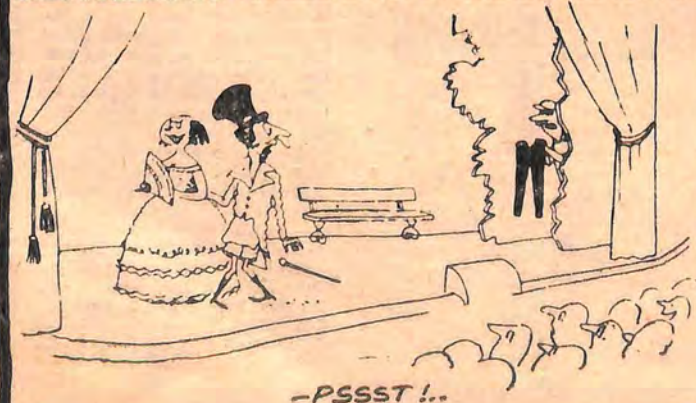
Dünya Karikatürleri

-0000, İÇİNİZ SU TOPLAMIŞ!

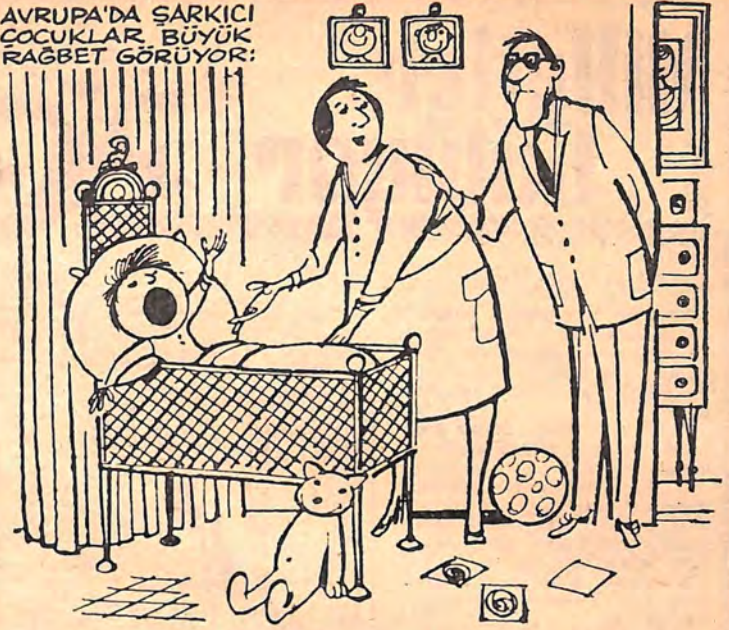

DOKTOR- SOYUNUNUZ BAYAN... YAVAŞ YAVAŞ, TANE TANE, TİPKİ STRİP-TİZ YAPAR GİBİ...

-PSSST !..

AVRUPA'DA ŞARKICI
ÇOCUKLAR BÜYÜK
RAGBET GÖRÜYOR!

-BİR SAATTİR ZIRLIYOR... AĞZINA EM-
ZİK Mİ VERELİM, MİKROFON MU?..

-MİYOP MUSUNUZ ?
-HAYIR BAYAN!

-ELDİVENSİZ SAHNEYE ÇIKTIĞIM ZAMAN
KENDİMİ ÇIPLAK SANIYORUM!..

SANA'lı bir dilim.... ...sıhhat ve güç verir.

Çünkü SANA bol vitaminlidir.

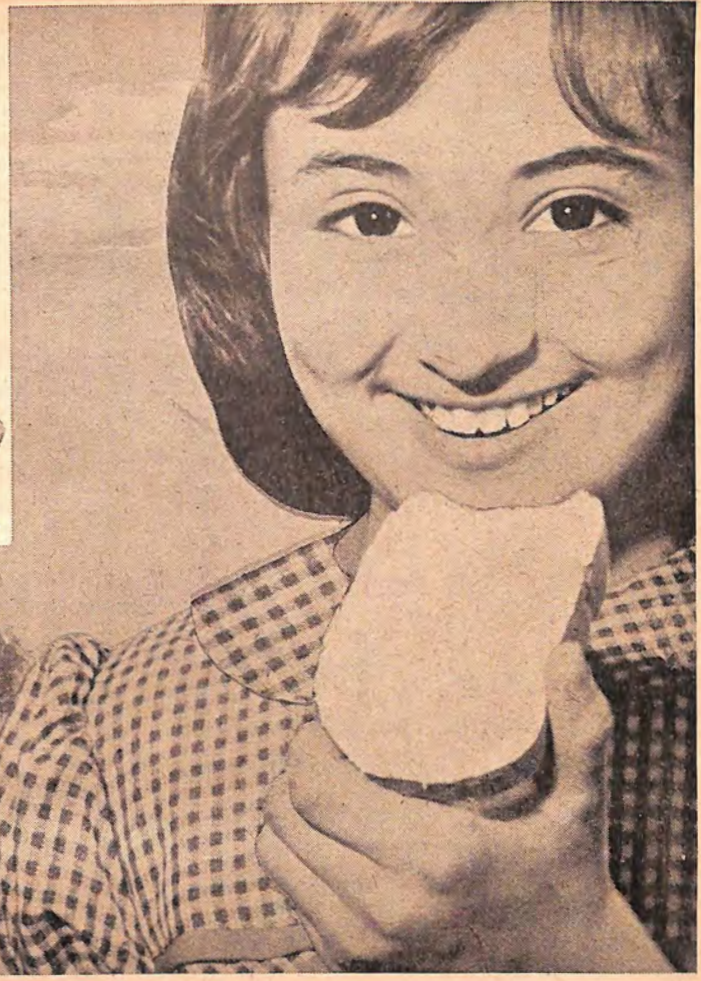
Dikkatle seçilmiş en iyi nebati yağlarla yapıldığından besleyici ve sıhhiştir.

Gelişme çağında olan çocuklar SANA'yı seve seve yerler.

Bundan dolayı, SANA'lı nefis bir dilim, herkesin aradığı en iyi gıdadır.

Sana

Ağıza tat, vücuda sıhhat!

(İlançılık: 5666—77)

REKLAMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 4348—78)

RAKIM ÇALAPALA

AŞK İNSANI GÜZELLEŞTİRİR

zevkle okuyacağınız
50 SEÇME HİKÂYE

Bütün kitapçılarda arayınız.

Yeni Çıktı

ATLAS KİTAPÇI

(AK—79)

A k b a b a

— Aman ne güzel, ne nefis... Ahçıya söyle de bir muhallebi yapsın yarın!